

CARTO GRAFÍA(S)

Estudio Rurban

info@estudiorurban.com

Un curso de cartografía no proxecto Terra

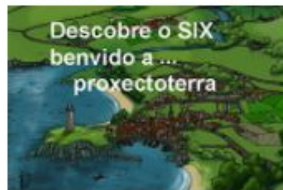

Webs con Información Cartográfica e Mapas

Materiais
dispoñibles
na web do
Proxecto
Terra

Servidor de Mapas do
Proxectoterra

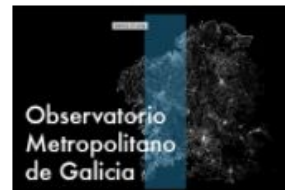
Servizo Inf. Xeográfica da Xunta
de Galicia

Centro Nacional de Información
Xeográfica

Observatorio Metropolitano de
Galicia

Cartografía «PAGUS. Galicia, un país de paisaxes»

Carta Xeométrica de Galicia

Domingo Fontán 1845

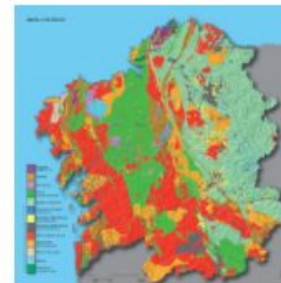
Mapa

Hipsométrico

Mapa

Litolóxico

Mapa do Edificado

Vías de Comunicación

Menú do día

16:30 - 17:00	Presentacións e obxectivos
17:00 - 18:15	Cartografiar, coñecer e relatar o territorio
18:15 - 18:25	Descanso
18:25 - 19:00	Cartografía social, proposta metodolóxica
19:00 - 19:20	Dúvidas e conversa
19:20 - 19:30	Proposta de traballo

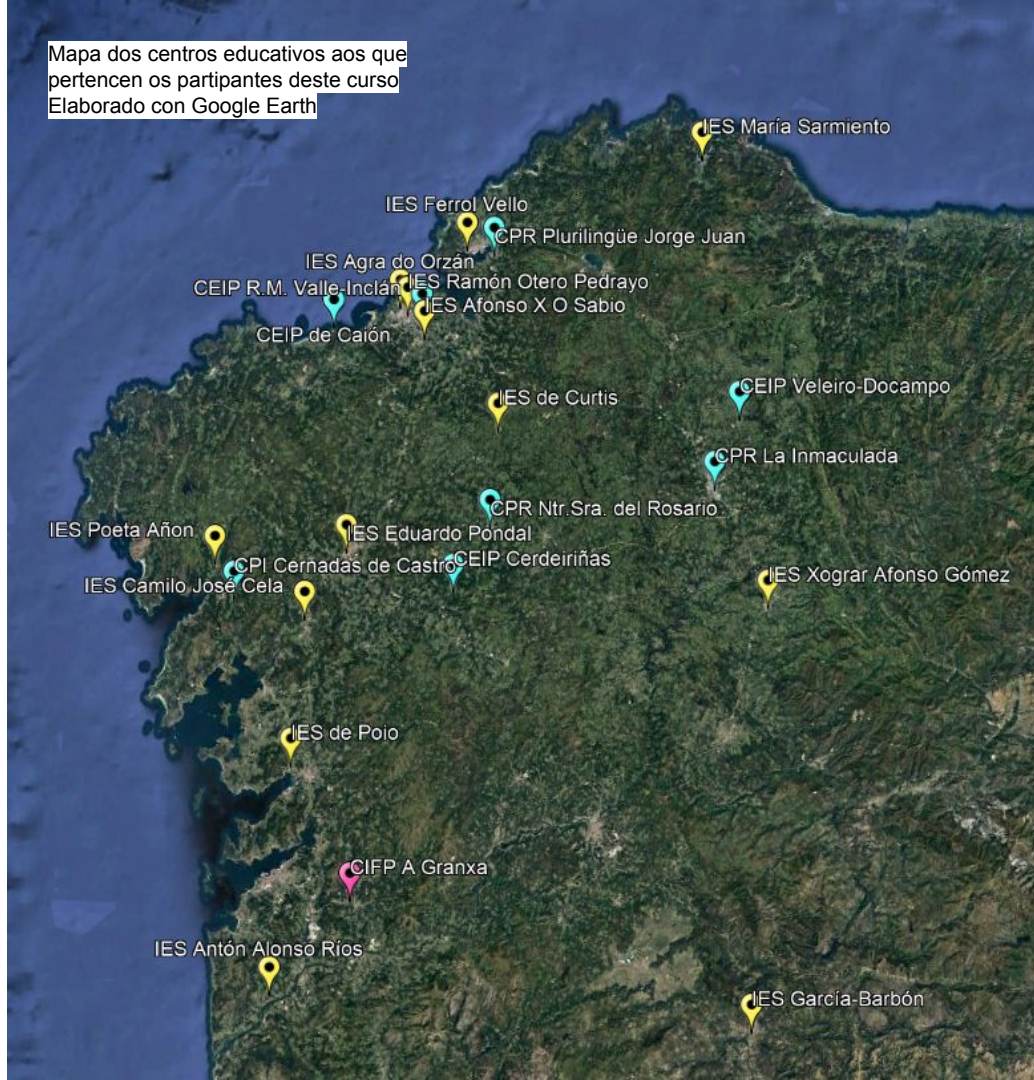
rurban

Quen somos ... e por que estamos aquí?

En 1 minutos compartimos:

- 1) Nome, centro e materia impartida
- 2) Cal é o motivo polo que estás aquí?
- 3) Que esperas aprender?

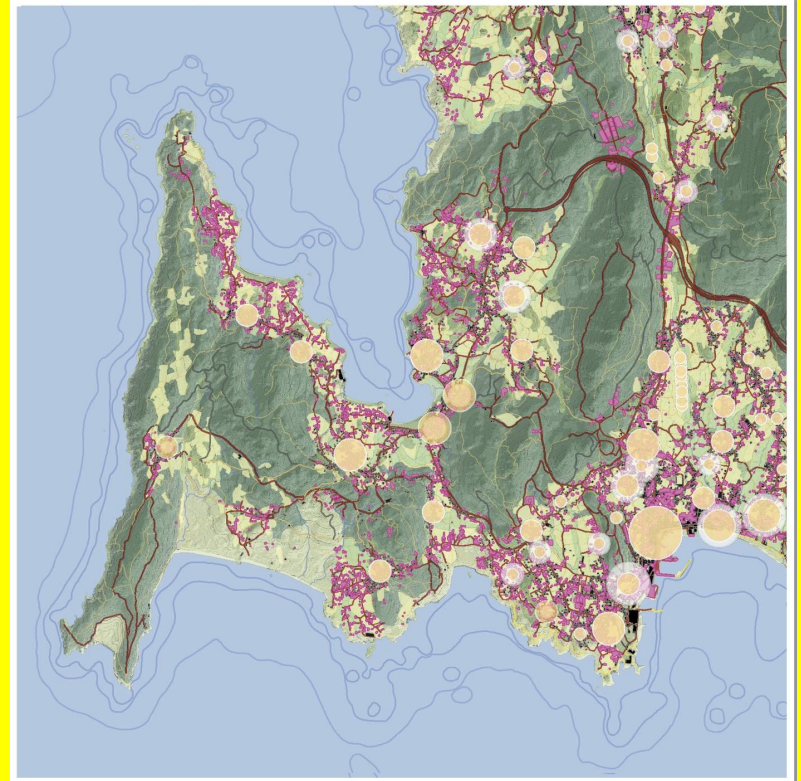
Mapa dos centros educativos aos que
pertencen os participantes deste curso
Elaborado con Google Earth

CARTOGRAFIAR

COÑECER E RELATAR O TERRITORIO

introdución

A cartografía como sistema de organización da información.

O texto manuscrito

As táboas - elenco - contabilidade

A pintura e o grabado

Os mapas topolóxicos e topográficos

https://www.google.com/search?q=escritura+cuneiforme&rlz=1C1GCEA_enES854ES854&sxsrf=ALeKk01RmOwh6_3V5MZbRBjLkXj6LcL_6vQ:1606157474829&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwio8_XtqpntAhXCiVwKHZ-6BMQQ_AUoAXoECBIQAw&biw=1981&bih=1025#imgsrc=VmFio3Oy7wGpcM

Para que serven os mapas (INTRODUCCIÓN):

A información é un ingrediente esencial para a toma de decisións, para establecer estratexias que nos permitan acadar un fin. Planificar os pasos a dar, e establecer estratexias para a consecución dos obxectivos.

Cando a información é voluminosa, cando é necesario transmitila ou rexistrala, fanse necesarias ferramentas (técnicas) máis ou menos elaboradas: p.ex. Os gravados cuneiformes. (imaxe)

A **escritura** foi (e segue sendo) a principal forma de almacenamento de información, pero segundo de que tipo de información se trate, ese xeito de almacenala resulta en exceso complexo e incluso inoperativo. Así, a contabilidade, e a organización de información numérica, apóiase en **táboas**, que á diferencia da escritura textual, asúmese que o seu contido non pode ser transmitido co mero recurso da memoria e da fala.

Podemos afirmar que existe información que non é posible transmitir se non é por medio de determinadas técnicas de xestión da información. Outro exemplo poden ser os **gravados** e o seu equivalente contemporáneo na fotografía: “Unha imaxe vale máis que mil palabras”.

<i>S. Salvador de Leres.</i>	
Robles	0600.
<i>Al.ª de robles e repaños.</i> Cepas	0600.
Frutales	0600.
	<u>10800.</u>
<i>S. Maria de Alba.</i>	
Robles	0225.
<i>Al.ª de robles e repaños.</i> Cepas	0225.
Frutales	0225.
	<u>0675.</u>
<i>S. Pedro de Campañó.</i>	
Robles	0600.
<i>Al.ª de robles e repaños.</i> Cepas	0600.
Frutales	0600.
	<u>10800.</u>
<i>S. Vicente de Cerponzones.</i>	
Robles	0231.
<i>Al.ª de robles e repaños.</i> Cepas	0231.
Frutales	0231.
	<u>0693.</u>
JURISDICCION DELA VILLA DE PONTEV.ª	
QUE PERTENECE AL ALCALDE.	
<i>Tienen los vecinos de esta villa a su cargo hasta el Puente de esta villa desde donde termina la del Jeca</i>	
Alamos	0025.

http://serpentines.blogspot.com/2014_09_28_archive.html

Para que serven os mapas (INTRODUCCIÓN):

A información é un ingrediente esencial para a toma de decisións, para establecer estratexias que nos permitan acadar un fin. Planificar os pasos a dar, e establecer estratexias para a consecución dos obxectivos.

Cando a información é voluminosa, cando é necesario transmitila ou rexistrala, fanse necesarias ferramentas (técnicas) máis ou menos elaboradas: p.ex. Os gravados cuneiformes. (imaxe)

A **escritura** foi (e segue sendo) a principal forma de almacenamento de información, pero segundo de que tipo de información se trate, ese xeito de almacenala resulta en exceso complexo e incluso inoperativo. Así, a contabilidade, e a organización de información numérica, apóiase en **táboas**, que á diferenza da escritura textual, asúmese que o seu contido non pode ser transmitido co mero recurso da memoria e da fala.

Podemos afirmar que existe información que non é posible transmitir se non é por medio de determinadas técnicas de xestión da información. Outro exemplo poden ser os **gravados** e o seu equivalente contemporáneo na fotografía: “Unha imaxe vale máis que mil palabras”.

A información é un ingrediente esencial para a toma de decisións, para establecer estratexias que nos permitan acadar un fin. Planificar os pasos a dar, e establecer estratexias para a consecución dos obxectivos.

Cando a información é voluminosa, cando é necesario transmitila ou rexistrala, fanse necesarias ferramentas (técnicas) máis ou menos elaboradas: p.ex. Os gravados cuneiformes. (imaxe)

A **escritura** foi (e segue sendo) a principal forma de almacenamento de información, pero segundo de que tipo de información se trate, ese xeito de almacenala resulta en exceso complexo e incluso inoperativo. Así, a contabilidade, e a organización de información numérica, apóiase en **táboas**, que á diferenza da escritura textual, asúmese que o seu contido non pode ser transmitido co mero recurso da memoria e da fala.

Podemos afirmar que existe información que non é posible transmitir se non é por medio de determinadas técnicas de xestión da información. Outro exemplo poden ser os **gravados** e o seu equivalente contemporáneo na fotografía: “Unha imaxe vale máis que mil palabras”.

OS MAPAS AO LONGO DA HISTORIA

- Documentos que axudan/posibilitan a xestión/control do territorio
- Ferramenta de planificación que: facilita a discusión, o pensamento e a toma de decisións, tanto con fins: de conquista e defensa (militar) como na xestión do territorio e patrimon.(civil)

OS MAPAS AO LONGO DA HISTORIA

- Documentos que axudan/posibilitan a xestión/control do territorio
- Ferramenta de planificación que:
  - facilita a discusión, o pensamento e a toma de decisións, tanto con fins:
  - de conquista e defensa (militar)
  - como na xestión do territorio e patrimón.(civil)

Mapa de recursos forestais ao sur de
Bruselas (s.XVII)
Fonte: Europeana

OS MAPAS AO LONGO DA HISTORIA

- Documentos que axudan/posibilitan a xestión/control do territorio
- Ferramenta de planificación que:
  - facilita a discusión, o pensamento e a toma de decisións, tanto con fins:
    - de conquista e defensa (militar)
    - como na xestión do territorio e patrimón.(civil)

Mapa do desembarco de Normandía,
situado no cemiterio Americano

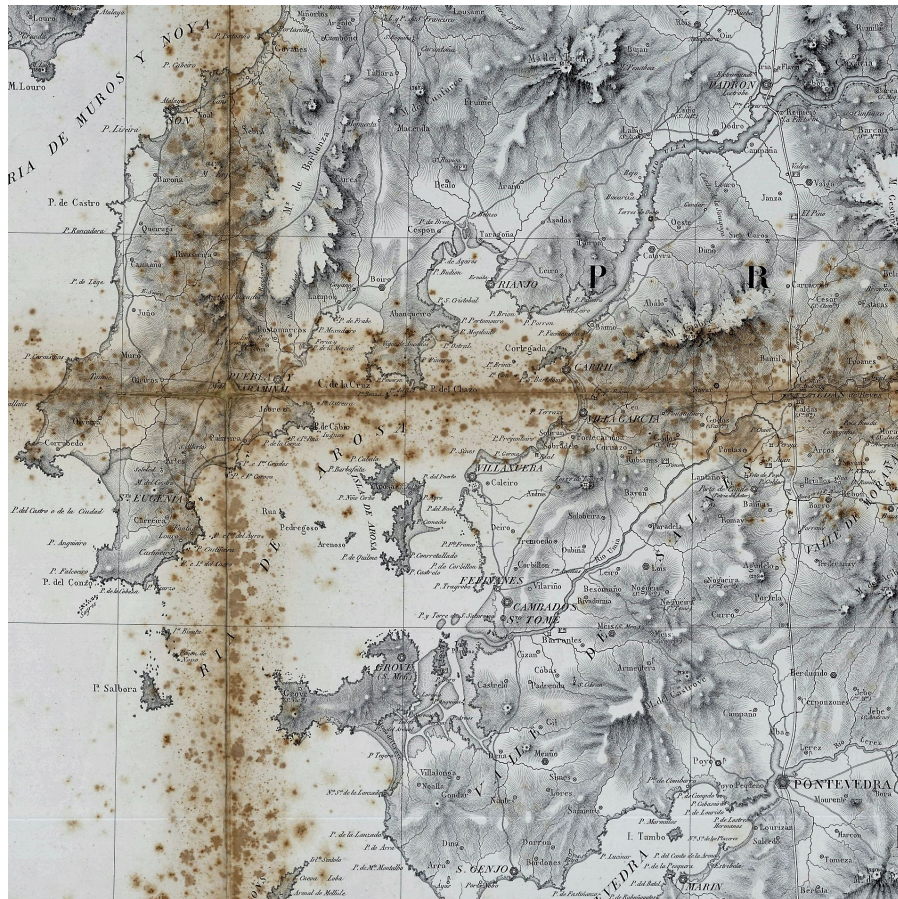
OS MAPAS TOPOGRÁFICOS

A cartografía procurou, dende os seus inicios, representar con exactitude a realidade.

Esa exactitude avanzou da man do progreso tecnolóxico.

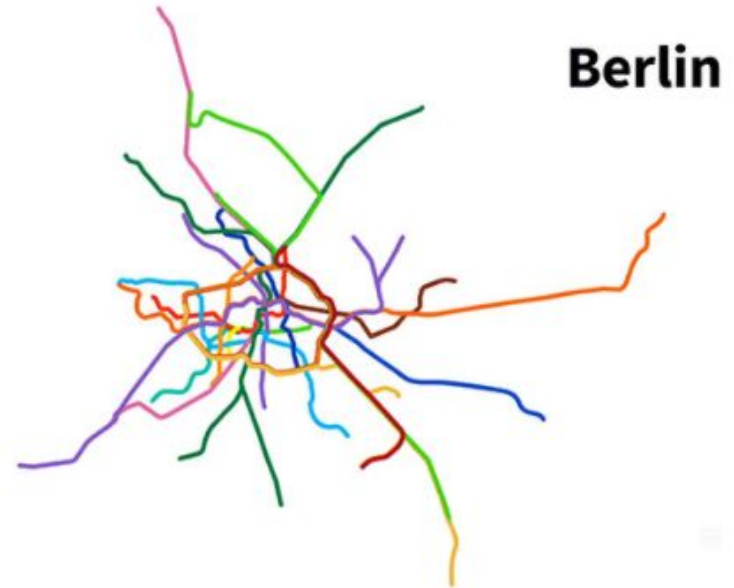
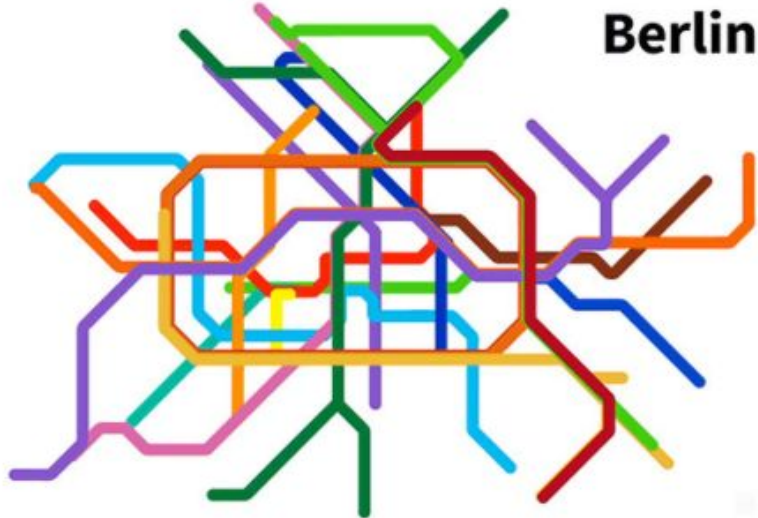
A topografía supuxo un avance sustancial e un cambio cualitativo.

Mapa topográfico
de Galicia (s.XIX)
Domingo Fontán

Mapa topográfico en contraposición cos topológicos

<https://magnet.xataka.com/en-diez-minutos/mapas-honestos-asi-serian-los-planos-de-metro-de-17-grandes-ciudades-si-fueran-fieles-a-la-geografia>

Mapa topográfico en contraposición cos topolóxicos

Imaxe: Mapa do *Súper Mario World*, Nintendo NES

Mapa topográfico en contraposición cos topolóxicos

Imaxe: Mapa do *Grand Theft Auto V*, Rockstar Games

Exemplo 01

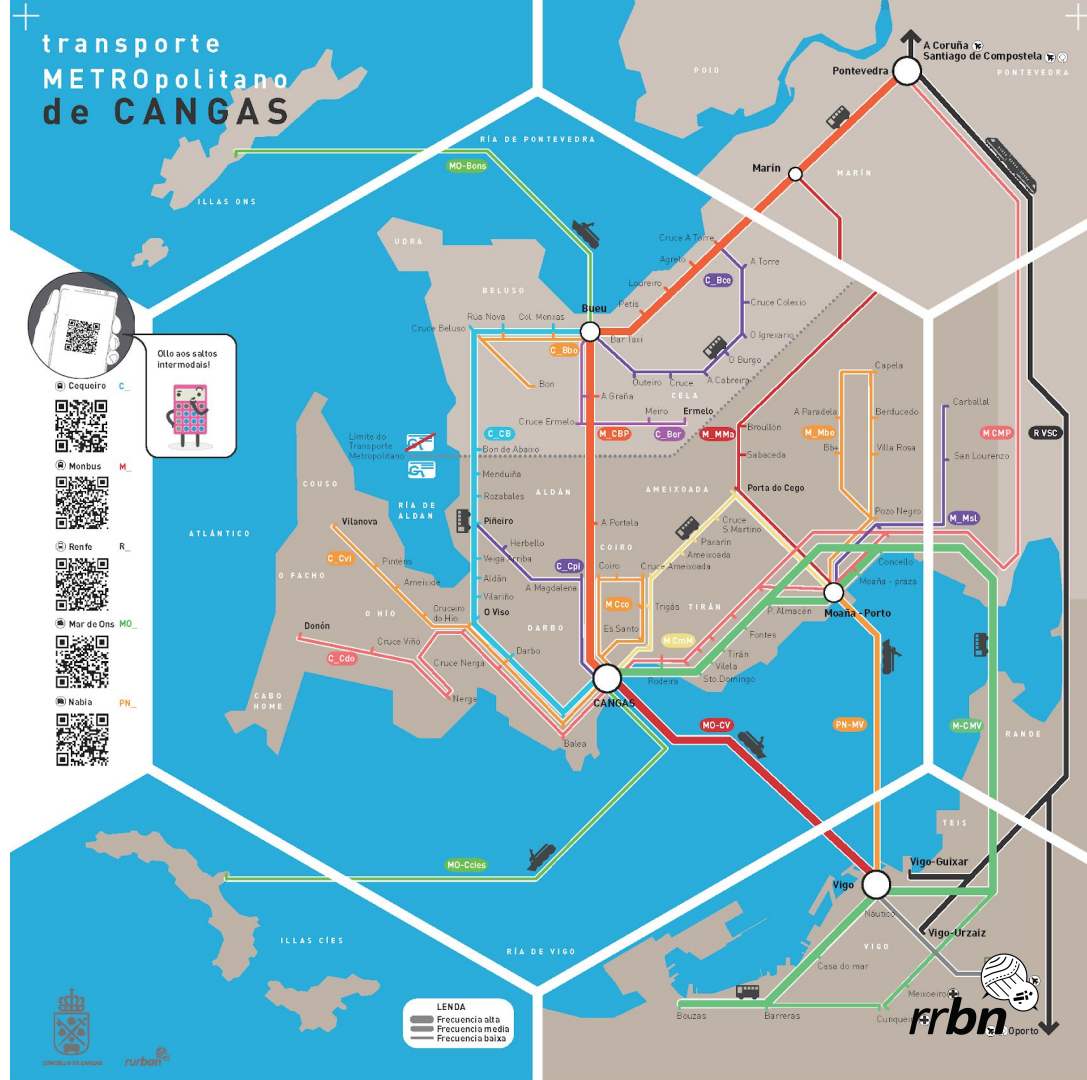
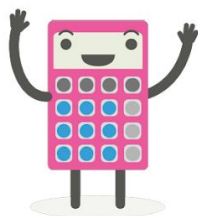
En Cangas movémonos sobre todo en coche pero tamén temos **transporte colectivo**, tanto por estrada como por mar.

As liñas de **autobús** actuais funcionan dende os anos 70, foron deseñadas co obxectivo de garantir o **acceso da poboación aos servizos e comercio**. Por este motivo atoparás liñas con apenas dous servizos ao día, ou incluso menos! E a ti, préstanche bo servizo?

O barco é o servizo máis puntual para a travesar a ría e ir ata Vigo. Une dous centros históricos de 16 hectáreas cada un en apenas 20 minutos.

Se precisas un **tren** podes collelo en Vigo ou Pontevedra. Mesmo para viaxar en avión contas con lanzadeiras dende Vigo. Facer longas viaxes sen empregar o coche é posible i este mapa debería ser de axuda.

Boa viaxe!

A pink calculator character with a face, arms, and legs. It is holding a magnifying glass over its screen, which displays the number 11.

Alguns itinerarios forman parte da nosa vida cotiá e cando os facemos a pé ou en bici contribuímos a mellorar a nosa saúde, reducir a nosa pegada ecolóxica e reducir accidentes.

O do centro é o xa famoso Camiño Real.

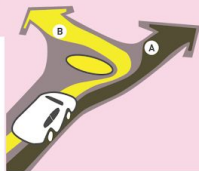

Exemplo 03

Algunha vez liveches a sensación de que perdías o tempo tratando de aparcар na porta dun sitio? Con este mapa podes ver cantos minutos perdes e cal é a fórmula para **aforrar tempo e nervios**.

Cando chegamos en coche a Cangas a maioría das veciñas o facemos a través da rotonda do Mexillón, a rotonda do Gordo ou o cruce do Galas. Estes son os **puntos clave** de acceso e podes velos representados no mapa superior.

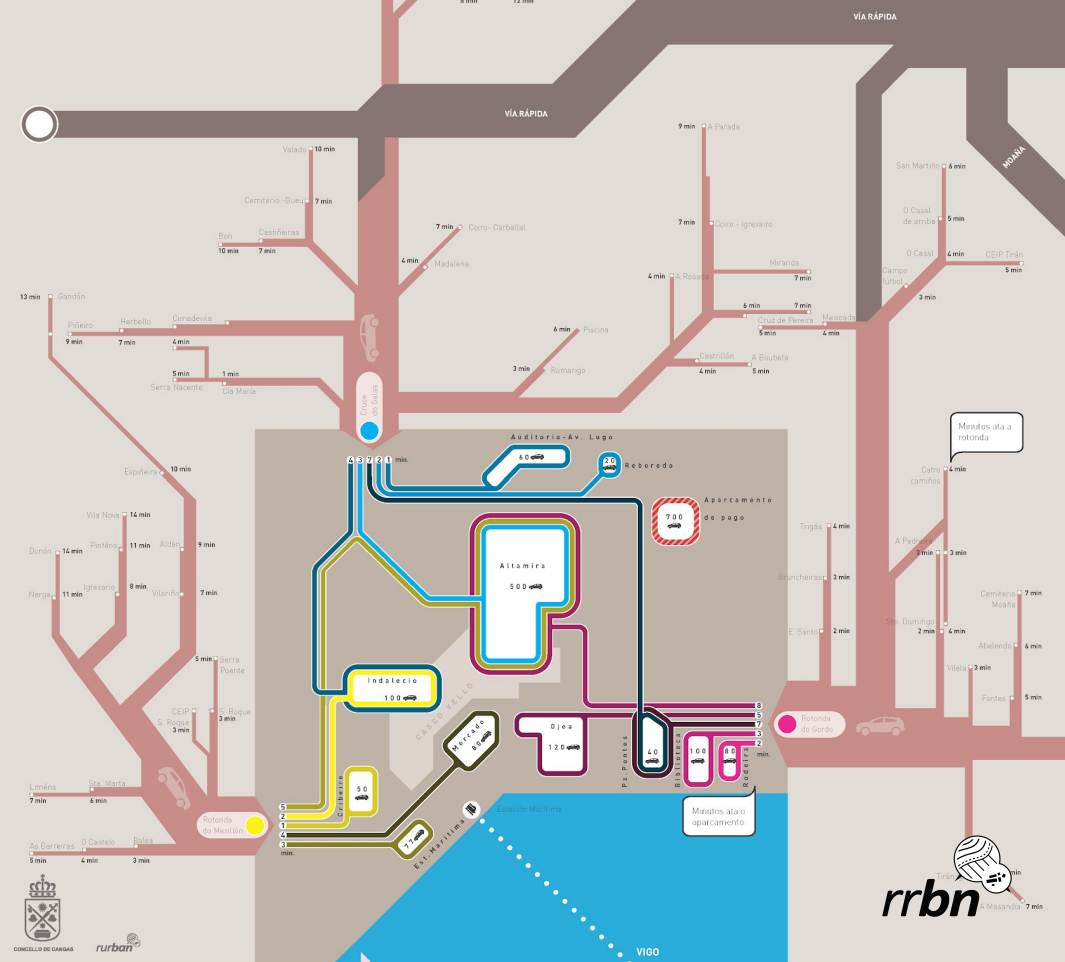
É neses puntos onde **debemos escoller** entre dúas opcións principais:

Na opção A o coche dá voltas para ver se “sona a flauta” e **atopa aparcamento na porta** do seu destino. Moitas veces non o consegue e gasta máis tempo do que pensaba. **Este “dar voltas” xera tráfico no centro da vila**

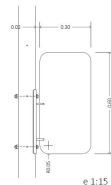

Na opción B o coche **vai directamente ata un aparcamento** no que, a pesar de estar un pouco lonxe do destino, case sempre hai sitio. **Con menos coches no centro da vila, camiñar é máis agradable.**

Exemplo 04

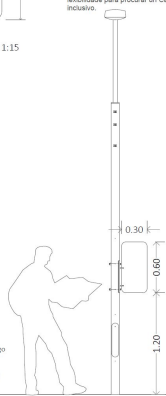
SV_CSING01 Indisilvia / Explicativa

Materiais: Painéis de metalizado transparente antirreflexo; ancoreira a luminárias.

Funções: acionar a travessia de pedestres sobre a via; informar e orientar sobre o percurso do itinerário peonil; usar e lugares singulares na contorna de Camiño Real. Realizar indicacións de distancias.

A combinación de letras, pictogramas, e mapas compoñen un sinal informativo, direccional e orientador. Aportan visibilidade para procurar un Camiño inclusivo.

Con anterioridade ao encargo deste material, deberase solicitar despois e tamaño definitivo de cada modelo á dirección facultativa.

CAMIÑO REAL
Moaña - Cangas

BENVIDA/O AO CAMIÑO REAL: A RÚA PEONIL QUE CONECTA MOAÑA E CANGAS

A principios de 2021 entraron en funcionamento os primeiros treitos do Camiño Real, transformados nunha **infraestrutura para camiñar e moverse en bicicleta**.

É unha infraestrutura branca que vertebrará a parroquia de Trín e unha parte da de Coiro. Ademais conecta os centros das vilas de Moaña e de Cangas.

Este proxecto é parte dunha **estratexia de desenvolvemento sostible e integrado** (EDUSI) aprobada polo pleno de ambos concellos e que leva o nome de **Morraza Metropolitana**.

Podes consultar o documento PDF da estratexia neste código QR.
Aquí o vídeo da andaina e participación na priorización das liñas de acción daquela estratexia.

A intención de converter o Camiño Real nunha vía de comunicación alternativa á PO-551. Esta intención naceu en 2011, cando un proxecto pretendía transformar unha parte do camiño nunha estrada de dous carrís, sen arceñ nos beirarrúas.

Tras anos de debate, reflexión e concretización que acompañou Estudio Rurban, en 2014, presentáronse **Camiños Seguros do Morrazo**.

En 2016 os concellos de Cangas e Moaña acceden a transformar Camiños Seguros nunha estratexia de planificación común a EDUSI **Morraza Metropolitana**, na que o Camiño Real é o protagonista e elemento estruturante do territorio. Aínda que aquela estratexia non acadou financiación europea (febreiro 2016-2020) non foi descartada por ningún dos concellos, que seguiron avanzando, aínda que máis amodo.

En 2018, a Deputación anuncia unha liña de investimentos a través da que se adxudica por concorrencia competitiva a **Deputación de Pontevedra**, Moaña e Cangas presentan, de xeito coordinado, cada un a parte do Camiño Real. O proxecto do Camiño Real acadará máxima puntuación e con ela 119 M de euros.

En 2018 a Xunta anuncia investimentos na PO-551, no treito no que **través** o Camiño Real. Cangas e Moaña entregan unha proposta de coordinación para resolver os cruces do Camiño.

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

CONCELLO
DE MOAÑA

CONCELLO
DE CANGAS

Cartografiar como método para coñecer

Os mapas nacen da necesidade de representar o espazo, o mundo físico, sobre un soporte bidimensional. A ciencia que se ocupa deste menester é a cartografía:

La **cartografía** (del griego χάρτης, chartēs = mapa y γραφειν, graphein = escrito) es la ciencia aplicada que se encarga de reunir, realizar y analizar medidas y datos de regiones de la Tierra, para representarlas gráficamente con diferentes dimensiones lineales —escala reducida.¹ Por extensión, también se denomina cartografía a un conjunto de documentos territoriales referidos a un ámbito concreto de estudio.² La Asociación Cartográfica Internacional define la cartografía como la disciplina relacionada con la concepción, producción, diseminación y estudio de mapas.³

WIKIPEDIA

Imaxe:
Minutas topográficas, 1939
Cangas do Morrazo

Cartografiar como método para coñecer e relatar

O coñecemento e control de diferentes técnicas de plasmación da información permite ás persoas manexar información máis rica e complexa, o que redundará nunha maior capacidade para resolver problemas, establecer relacións entre conceptos, extraer conclusións, etc. Xera polo tanto pensamento complexo.

A plasmación de información sobre un soporte cartográfico pode facilitar a resolución dun determinado problema (exemplo de detectives en películas),

Tamén facilita labores de discusión e traballo en equipo, xa que aporta un soporte común, que simplifica a conversa e minimiza os mal-entendidos e o cansancio.

Atlas del Rey Sol
de Pedro Teixeira
(s.XVII)

Cartografiar como método para coñecer e relatar

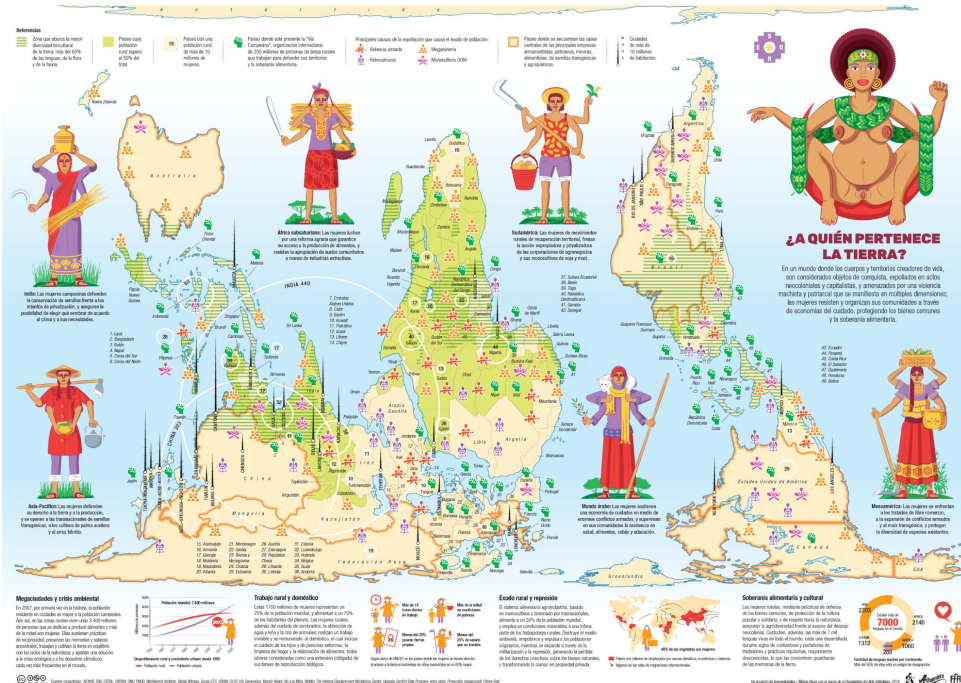
Atlas català, Abraham Cresques 1375

Investigación

El equipo de investigadores de la Universidad de Valencia, liderado por el profesor Dr. Juan Carlos Rodríguez Cordero, ha desarrollado un nuevo método de diagnóstico para la detección temprana de la enfermedad de Alzheimer. Este método se basa en el análisis de la actividad eléctrica del cerebro, lo que permite identificar cambios sutiles en la función neuronal antes de que se manifiesten síntomas clínicos evidentes.

El estudio, publicado recientemente en la revista *Journal of Alzheimer's Disease*, demuestra que este enfoque puede ser una herramienta valiosa para la investigación y el tratamiento de esta enfermedad neurodegenerativa.

Cartografía e plano

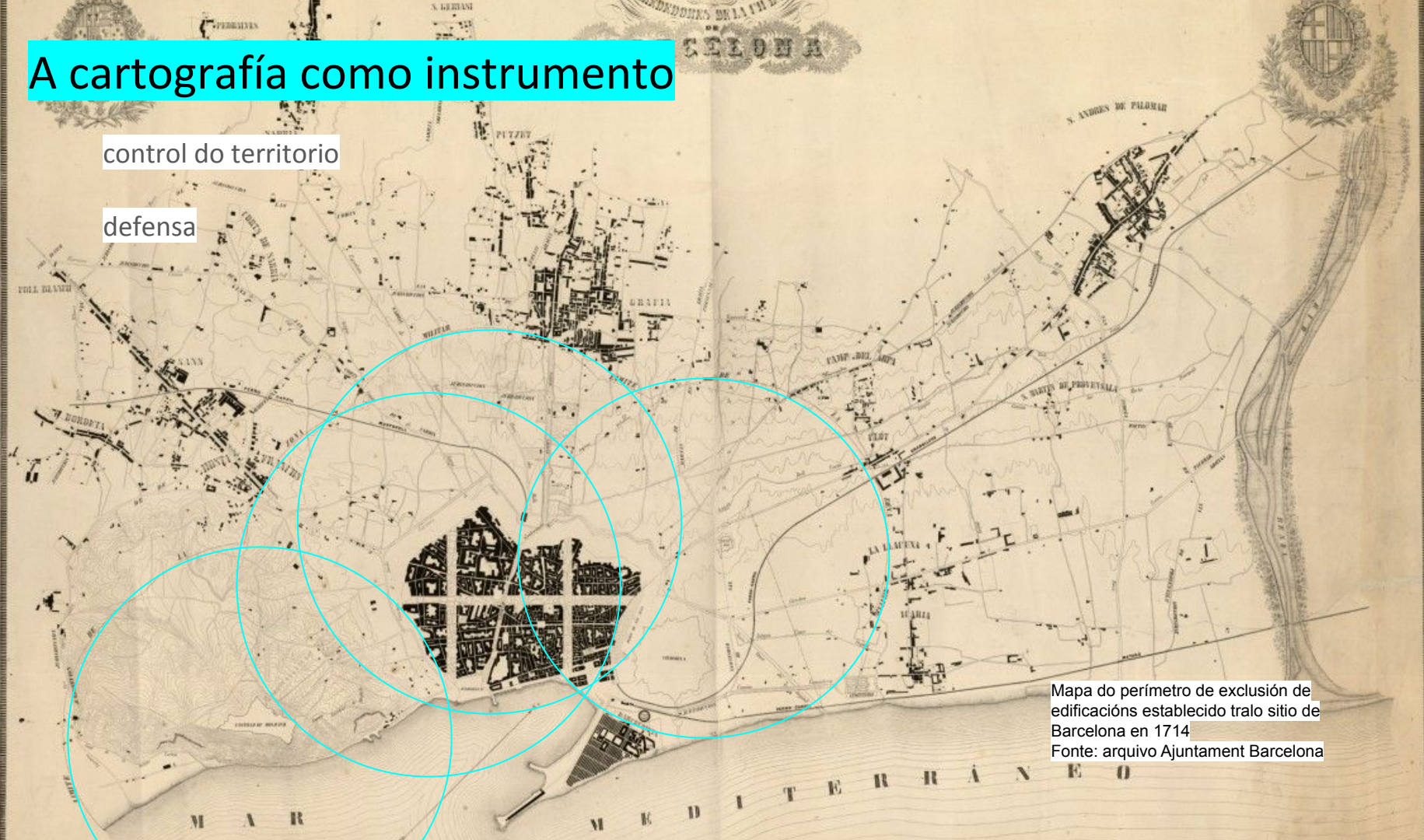
<https://diferencias.eu/entre-plano-y-mapa/>

- Os planos non teñen en conta a esfericidade do globo terrestre (representan porcións deste o suficientemente pequenas como para que sexan despreciables esas imprecisións).
- Mapas topolóxicos vs topográficos
Á marxe da diferenza entre mapa e plano, debemos ter en conta que existen mapas que non se basean na representación exacta da realidade, senón que priman a relación entre elementos (isto pode deberse a imposibilidade técnica, ao á natureza conceptual/esquemática, ou mesmo á vontade de enfatizar determinados aspectos da realidade)... de xeito similar ao que acontece con calquera outro gráfico.

A cartografia como instrumento

control do territorio

defensa

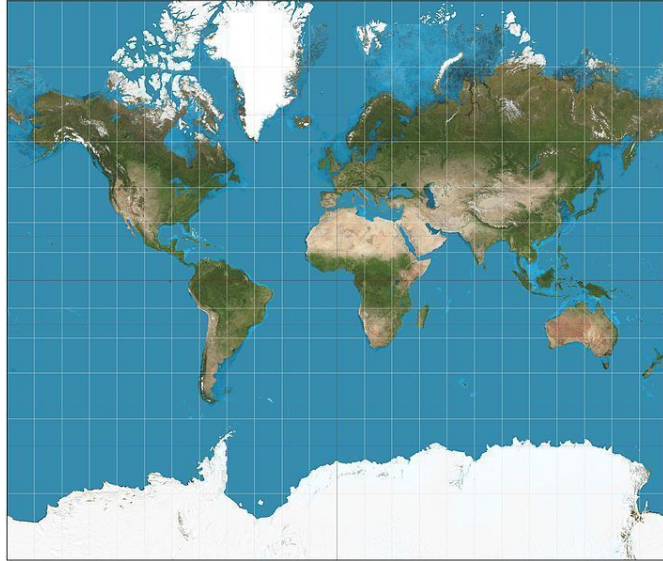

Mapa do perímetro de exclusión de
edificacions establecido tralo sitio de
Barcelona en 1714

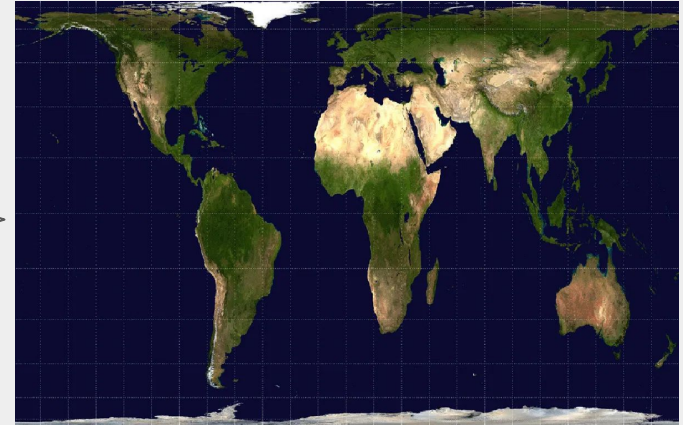
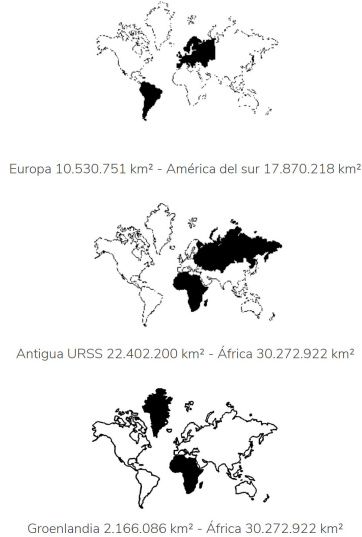
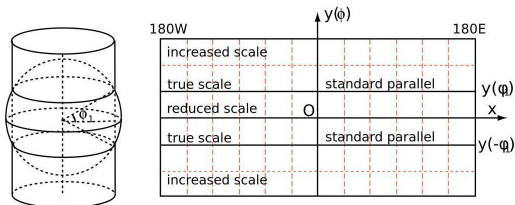
Fonte: arquivo Ajuntament Barcelona

Os mapas poden distorsionar a realidade

Proxección Mercator

Proxección Gall-Peters

fontes

<https://www.unabrevehistoria.com/2008/02/proyeccion-peters-el-mundo-en-su.html>

<https://www.anfrix.com/2008/08/viendo-el-mundo-desde-una-proyeccion-mas-precisa/>

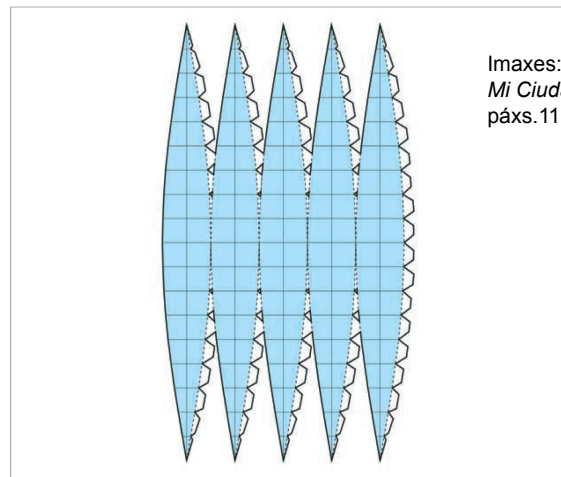
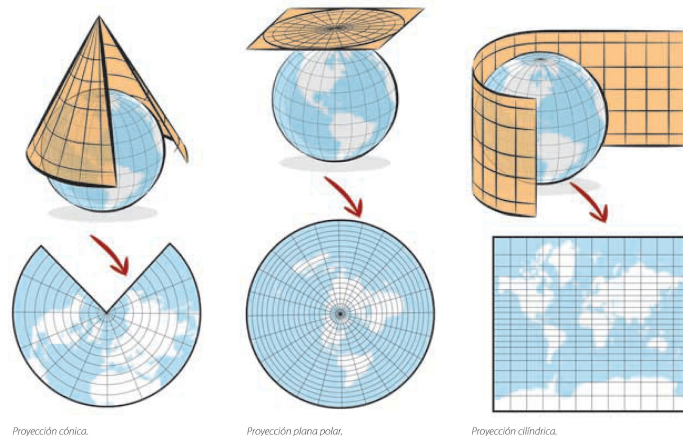
<https://www.geografiainfinita.com/2016/10/un-mapa-interactivo-que-compara-el-verdadero-tamano-de-los-paises/>

Sistemas de proxección

- Que é un sistema de proxección cartográfica?

Xa mencionamos que a cartografía é a ciencia que se ocupa da representación do espazo e os elementos que o compoñen (tridimensionais) sobre un soporte bidimensional (papel ou pantalla) (deixemos a un lado os mapas 3D).

- Un dos retos da cartografía é o de conseguir representar unha esfera sobre un soporte bidimensional: velaquí a importancia dos sistemas de proxección cartográfica. (Exemplos: cubo, dodecaedro, cono, esfera)

Imaxes: Junta de Andalucía,
Mi Ciudad en los Mapas,
páxs.11,14

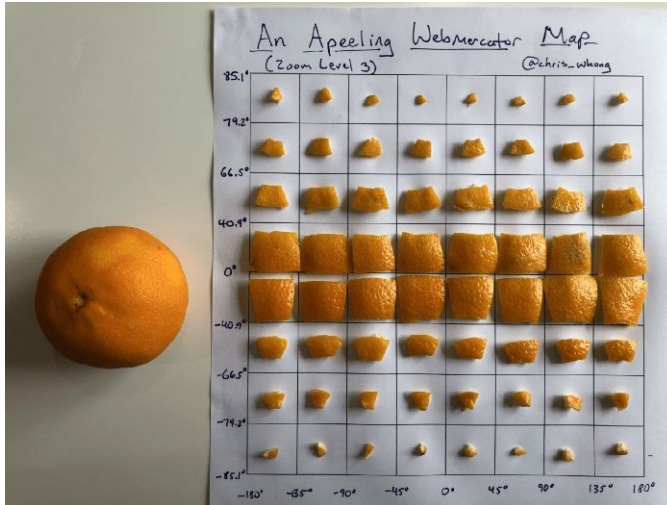
exercicio : *The True Size of...*

[https://thetruesize.com/#?borders=1~!MTYwMDcwNzE.NDA3MTMzNA*MzU0NzE2NTA\(MjAyMDQ3OA~!CONTIGUOUS_US*MTAwMjQwNzU.MjUwMjM1MTc\(MTc1\)MA~!N*NTI2NDA1MQ.Nzg2MzQyMQ\)MQ~!CN*OTkyMTY5Nw.NzMxNDcwNQ\(MjI1\)Mg](https://thetruesize.com/#?borders=1~!MTYwMDcwNzE.NDA3MTMzNA*MzU0NzE2NTA(MjAyMDQ3OA~!CONTIGUOUS_US*MTAwMjQwNzU.MjUwMjM1MTc(MTc1)MA~!N*NTI2NDA1MQ.Nzg2MzQyMQ)MQ~!CN*OTkyMTY5Nw.NzMxNDcwNQ(MjI1)Mg)

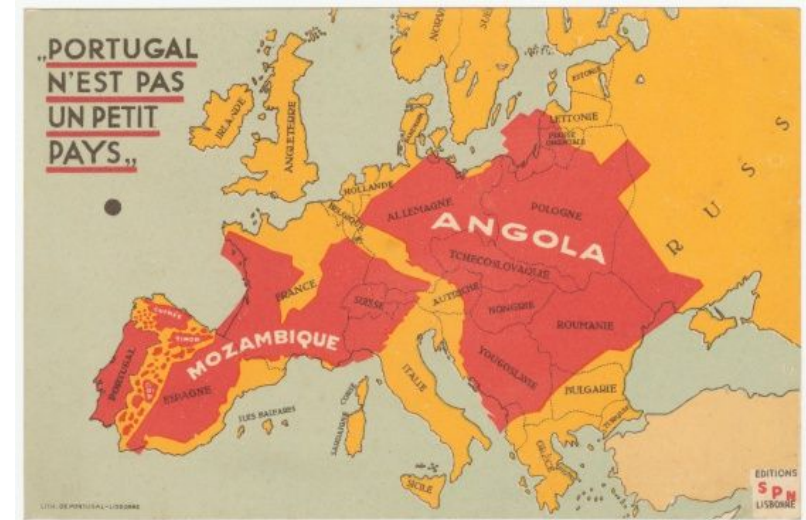

exercicio : *The True Size of...*

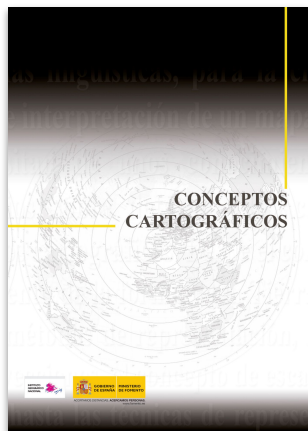

Mercator projection example, Chris Wong

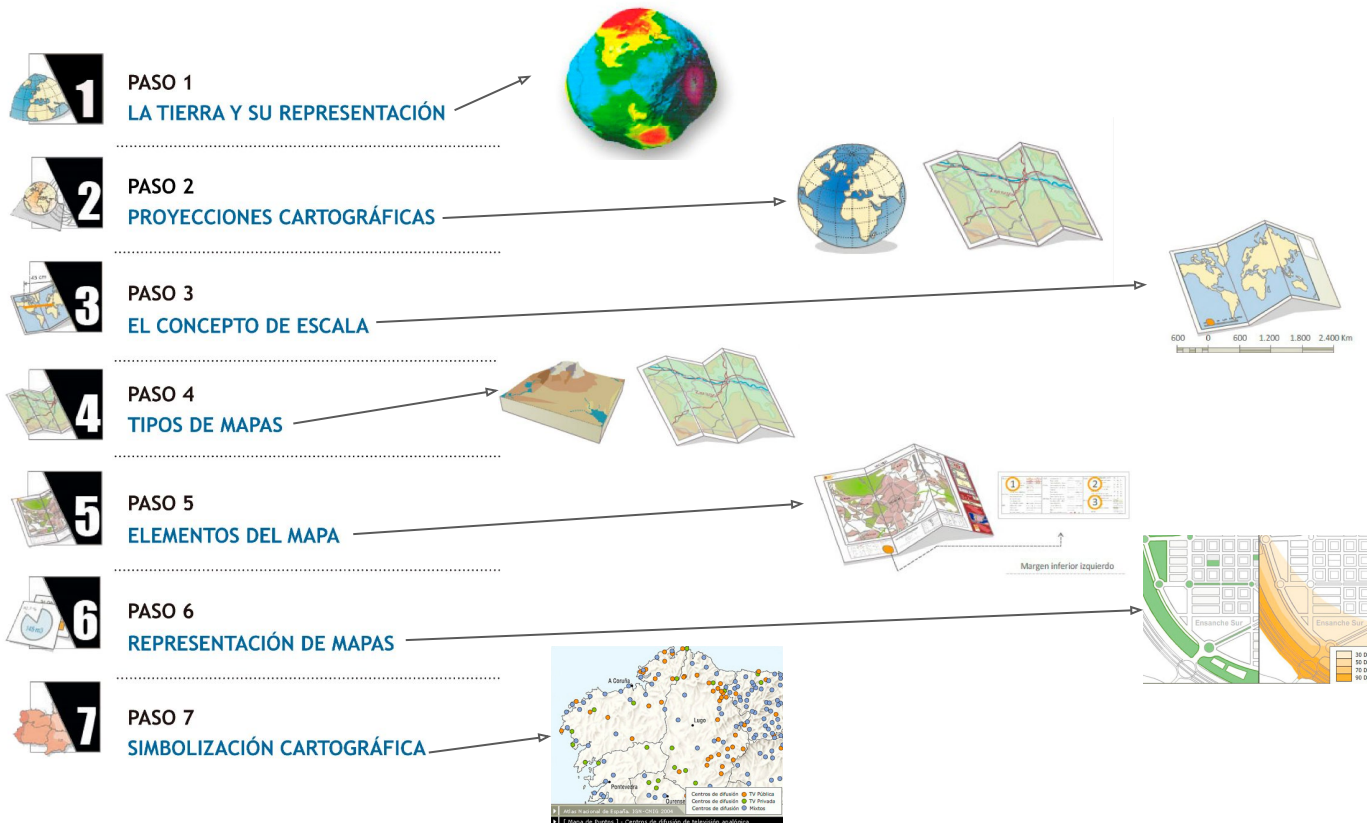

Portugal no es un país pequeño (1934). Persuasive Cartography - The PJ Mode Collection (Universidad Cornell)

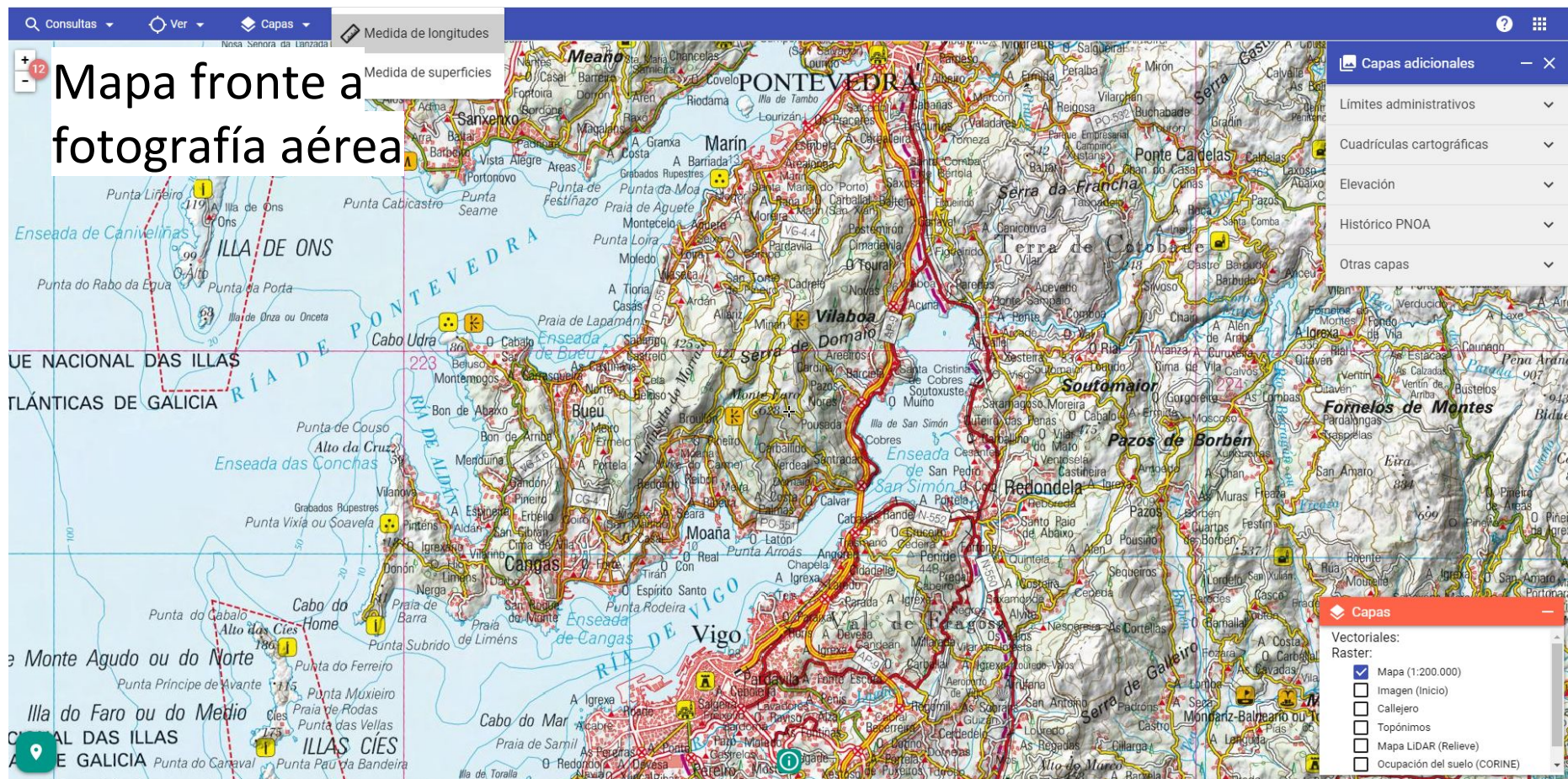
Conceptos cartográficos

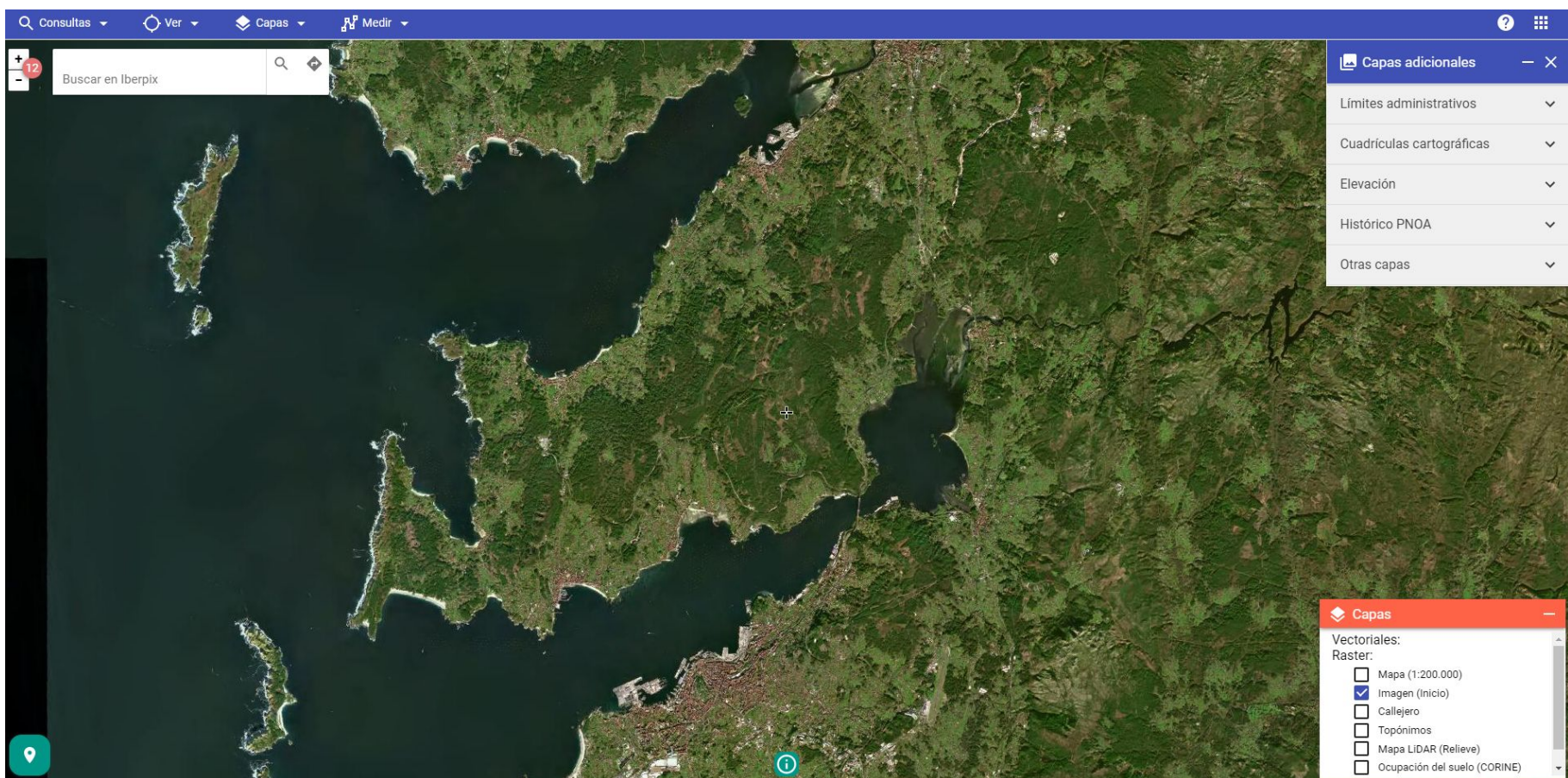
<https://www.ign.es/web/resources>

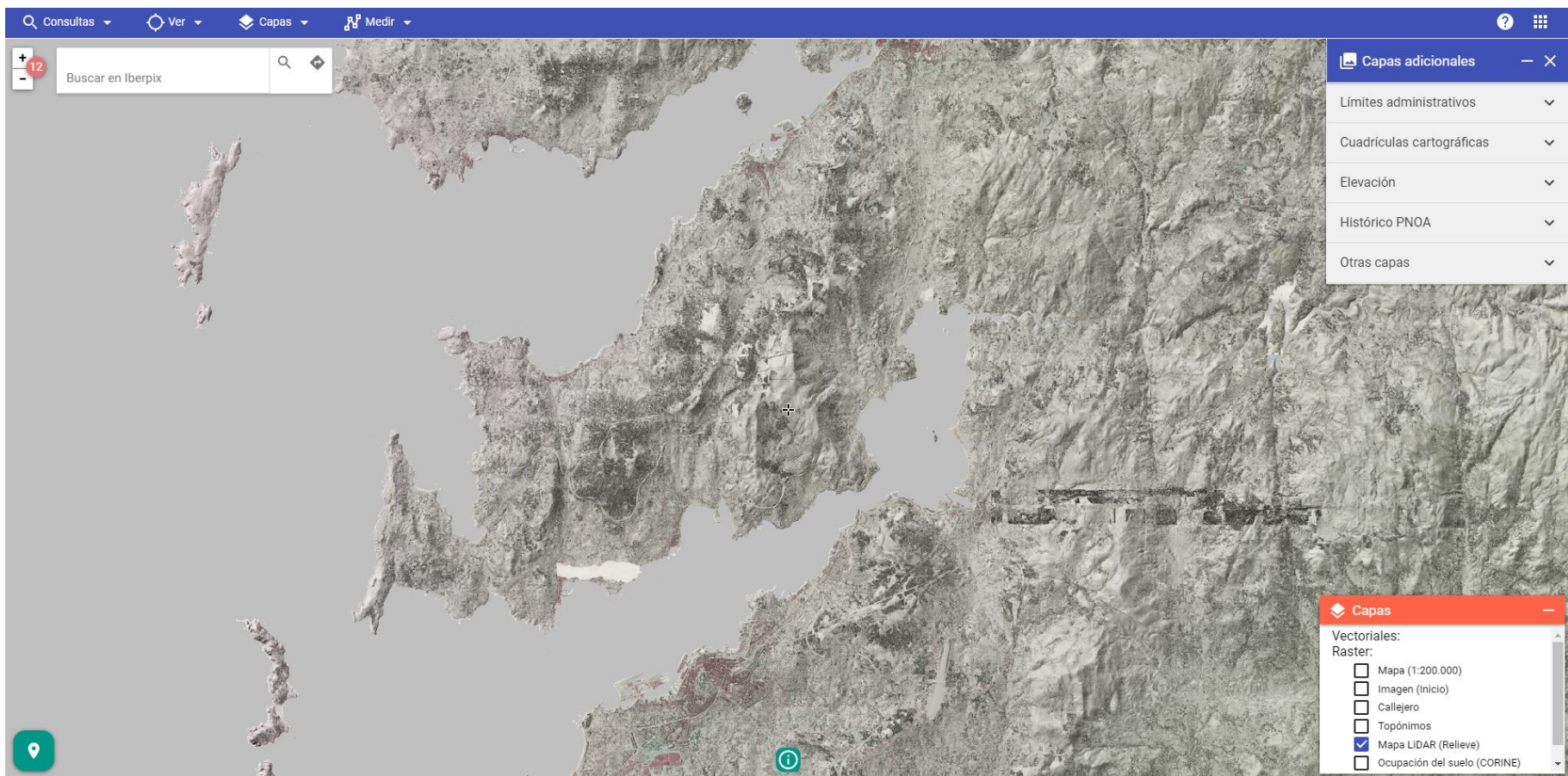

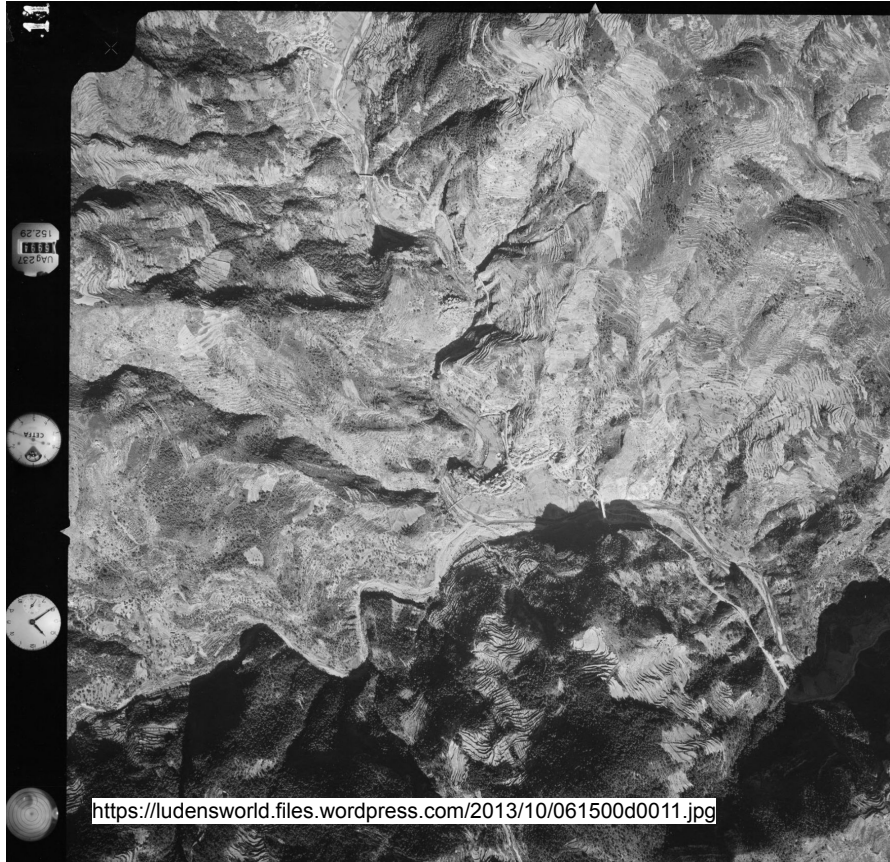
<https://www.ign.es/iberpix2/visor/>

Visores cartográficos; Lidar, modelo 3D do terreo

<https://www.ign.es/iberpix2/visor/>

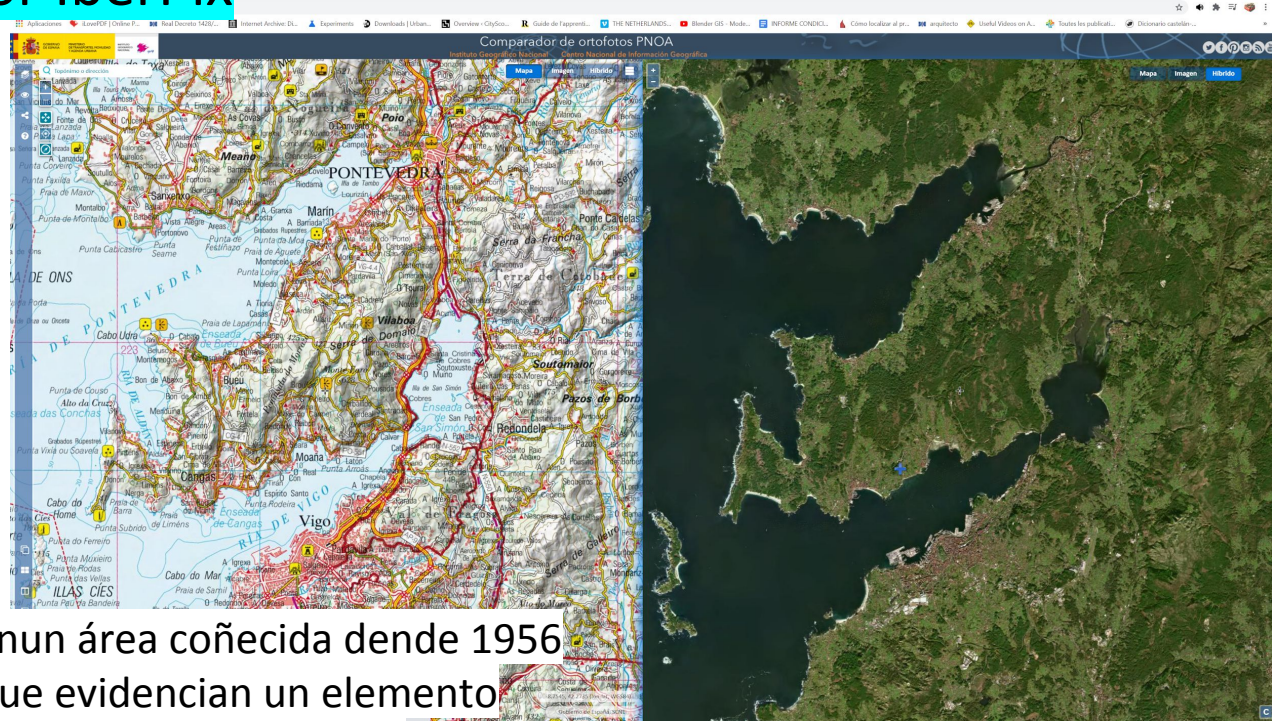

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.arcgis.com%2Fapps%2FMapJournal%2Findex.html%3Fappid%3D463e4ae5104248059a9e93e7806ae923&psig=AOvVaw3f6Tv4KpE7HpK1xzMRkHsH&ust=1606239848208000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQiRxqFwoTCNCogPKbme0CFQAAAAAdAAAAABAV>

exercicio : visor IberPix

descrever cambios nun área coñecida dende 1956
identificar tramas que evidencian un elemento
desaparecido (nunha vila ou unha cidade)
descrever cambios no parcelario
identificar edificios nun área nova (fotografar 3)

https://www.ign.es/web/comparador_pnoa/index.html

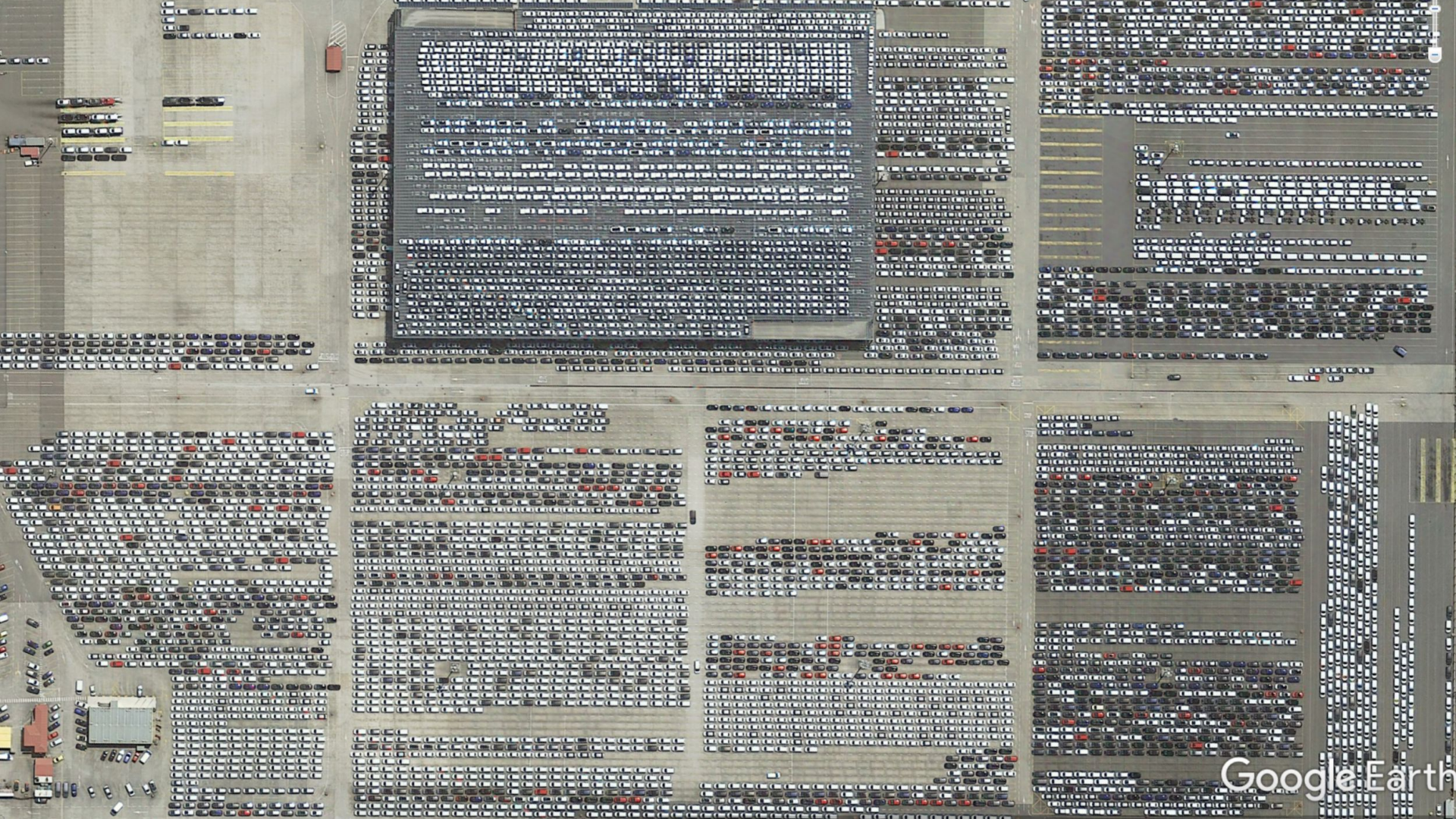
exercicio :
viaxar a través da ortofoto

informarse
relatar o que se ve
atopar cousas que non se sabe recoñecer

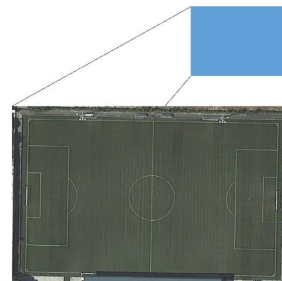

A escala na representación cartográfica

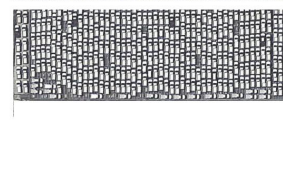
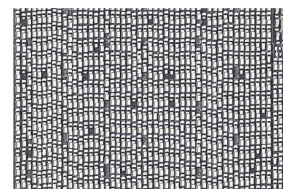
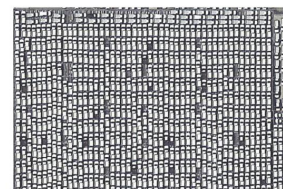
Campo do Casal

x1

x2

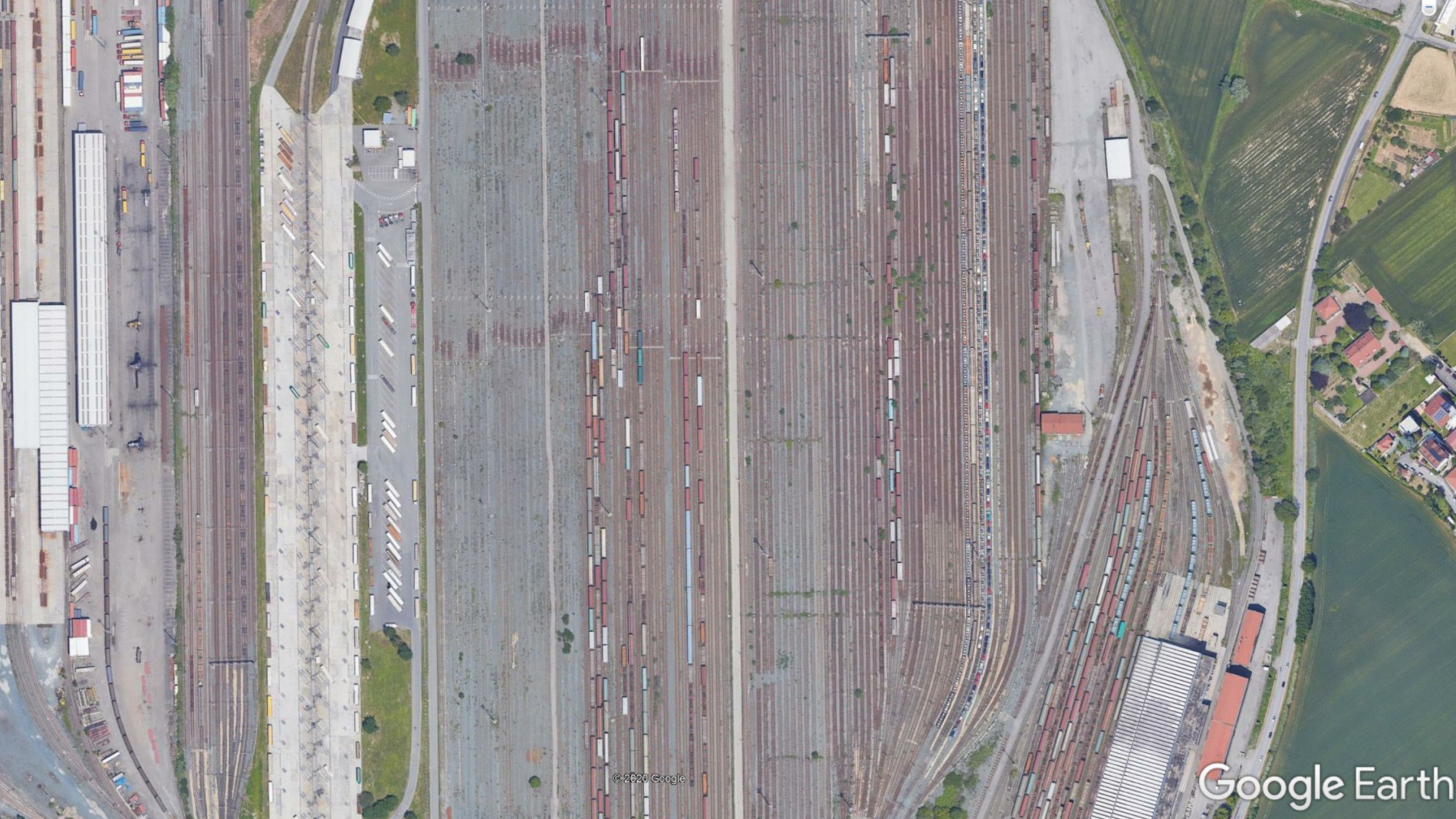
x2'5

Silo de coches de Citroën en Bouzas

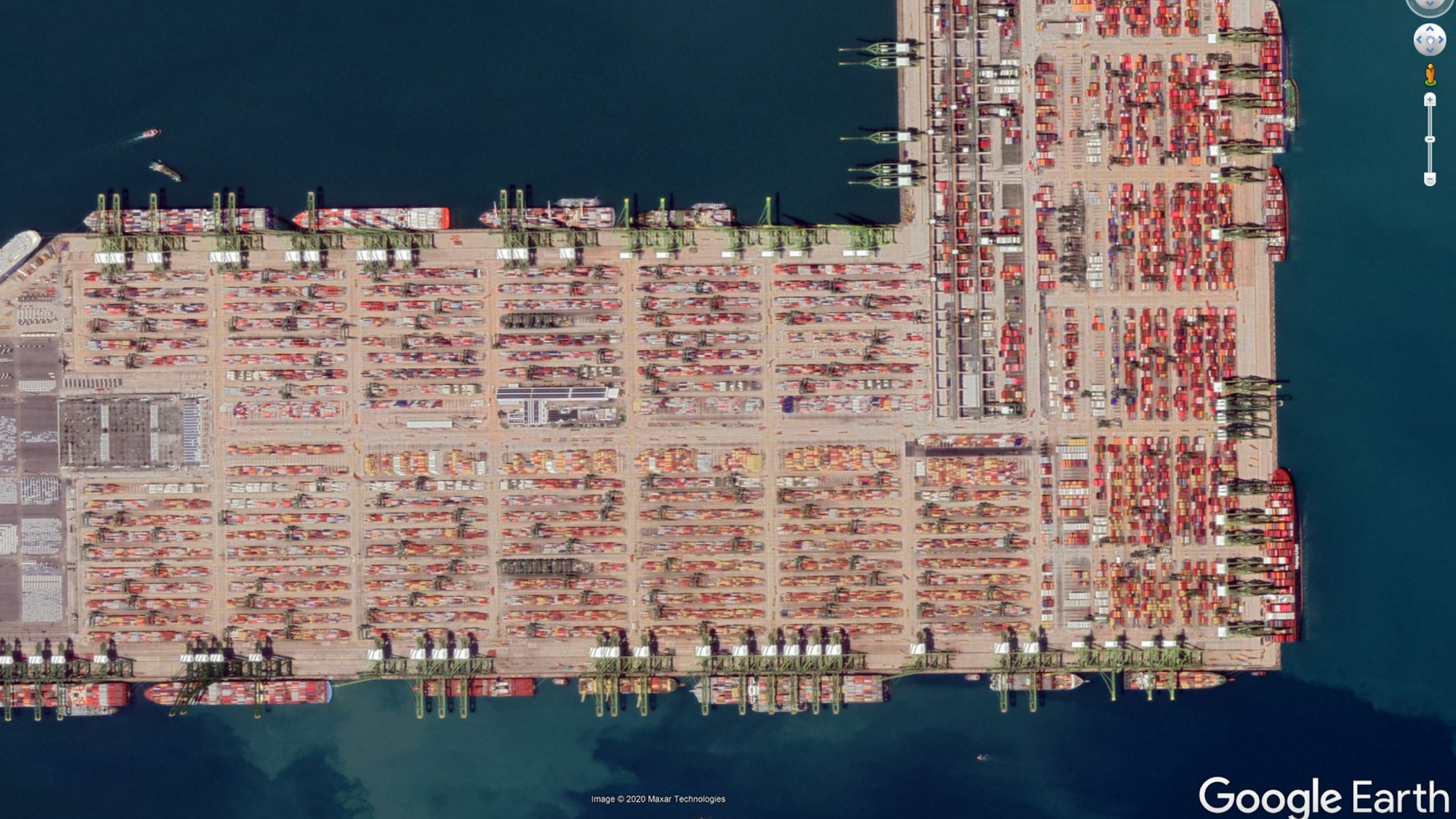

O AUTOMÓBIL NO ÁMBITO	
poboación 2.371 habit.	proporción 3vehic. cada 5 hab.
	vehículos 1.423
superficie equivalente 	custo anual
19.500 m ²	4.270.000 €
espazo xogo 	superficie viais
2.800 m ²	157.500 m ²

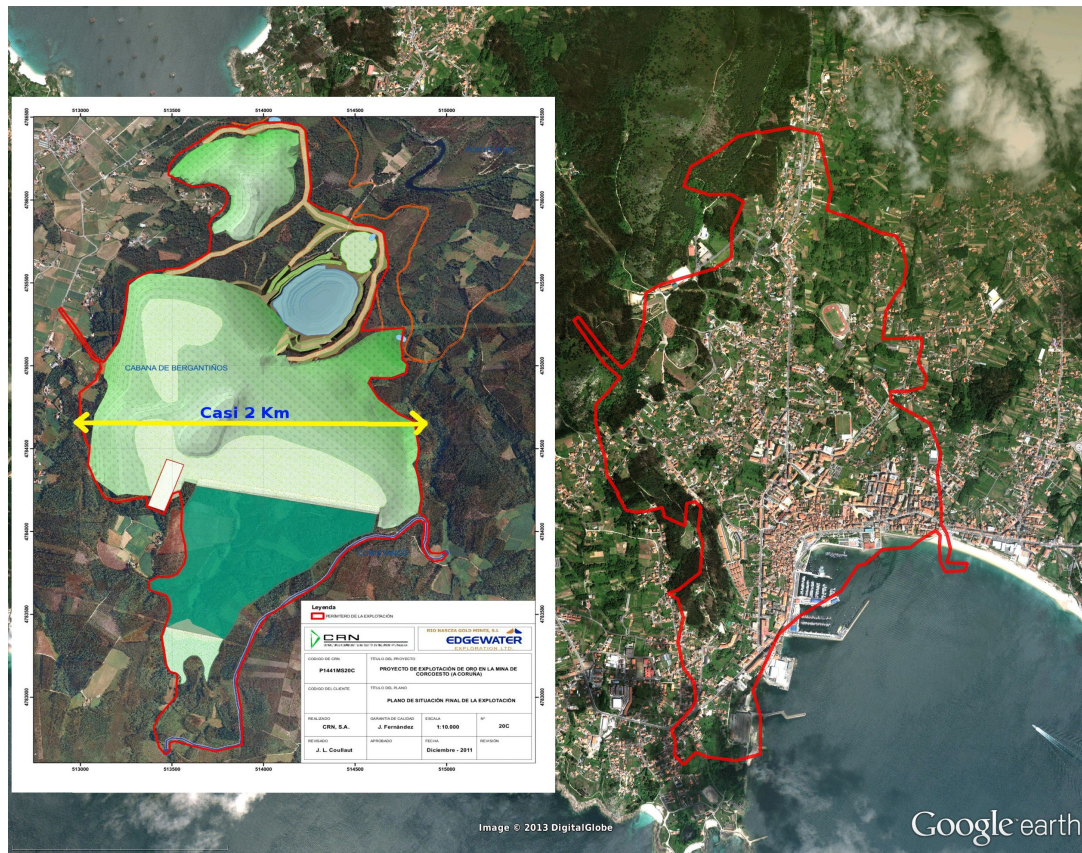

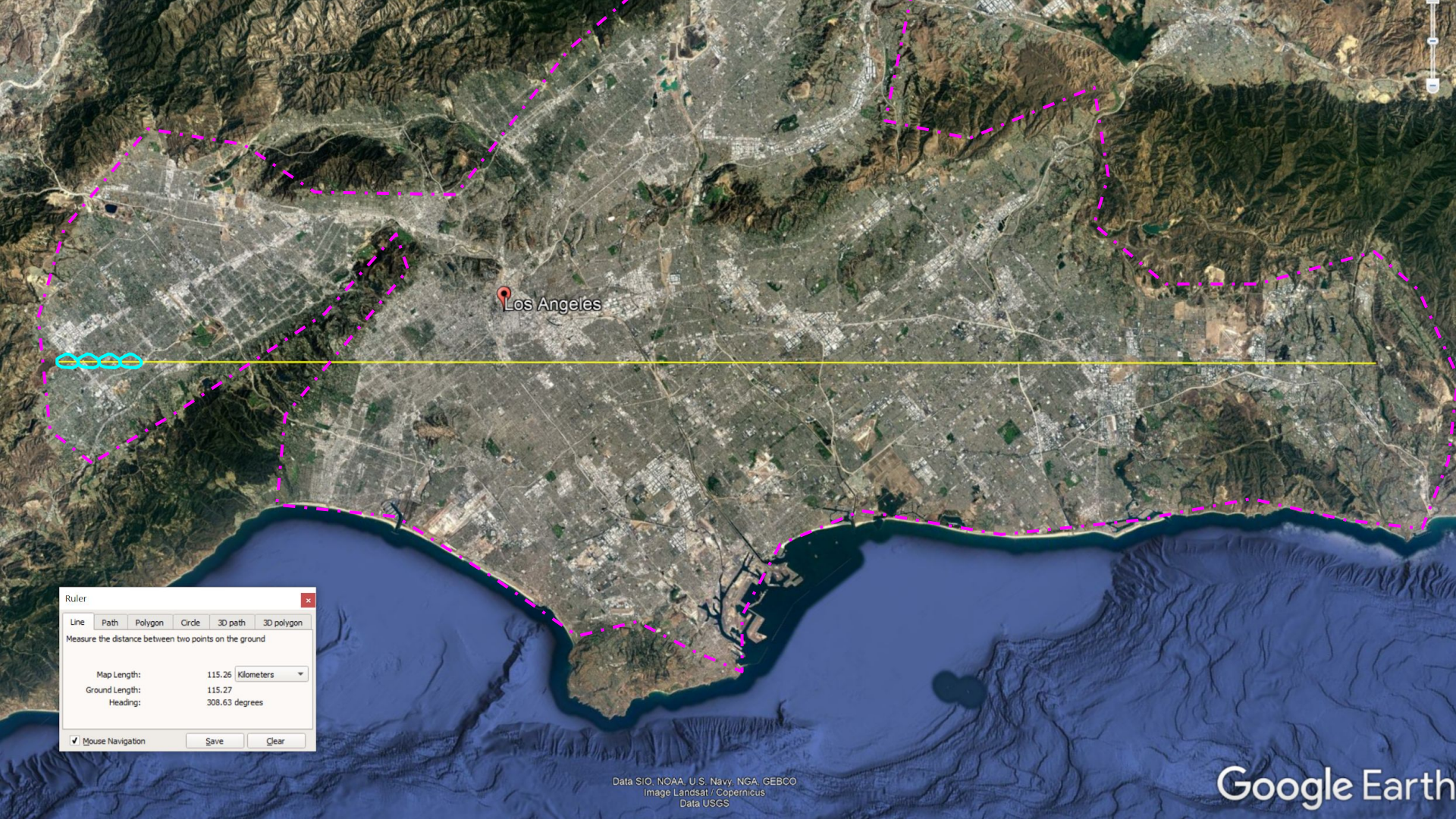

Los Angeles

Ruler

Line Path Polygon Circle 3D path 3D polygon

Measure the distance between two points on the ground

Map Length:	115.26	Kilometers
Ground Length:	115.27	
Heading:	308.63	degrees

☒ Mouse Navigation

Save

Clear

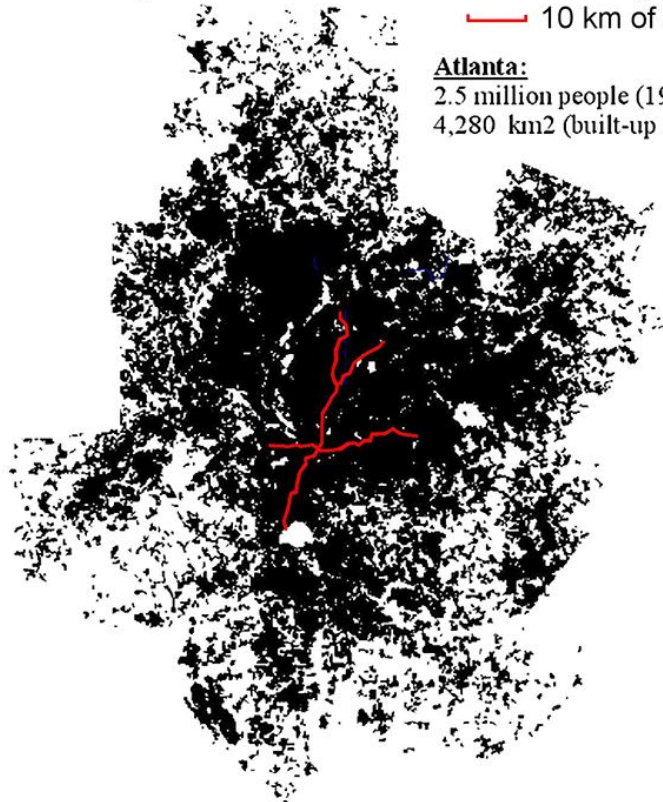
The Built-up Area of Atlanta and Barcelona Represented at the Same Scale

— 10 km of metro line

Atlanta:

2.5 million people (1990)

4,280 km² (built-up area)

Transit in Atlanta VS Barcelona	Barcelona	Atlanta
Length of metro lines (km)	99	74
% of population within 600 m from a metro station	60%	4%
% of trips using metro	30%	4.50%
Length of metro line that would be required to serve 60% of atlanta ppopulation (km) :		3400
Number of station required		2800

Barcelona:

2.8 million people (1990)

162 km² (built-up area)

Ruler

Line Path Polygon Circle 3D path 3D polygon

Measure the distance between two points on the ground

Map Length:	455.30	Kilometers
Ground Length:	455.24	
Heading:	139.33	degrees

☒ Mouse Navigation

A escala na representación cartográfica

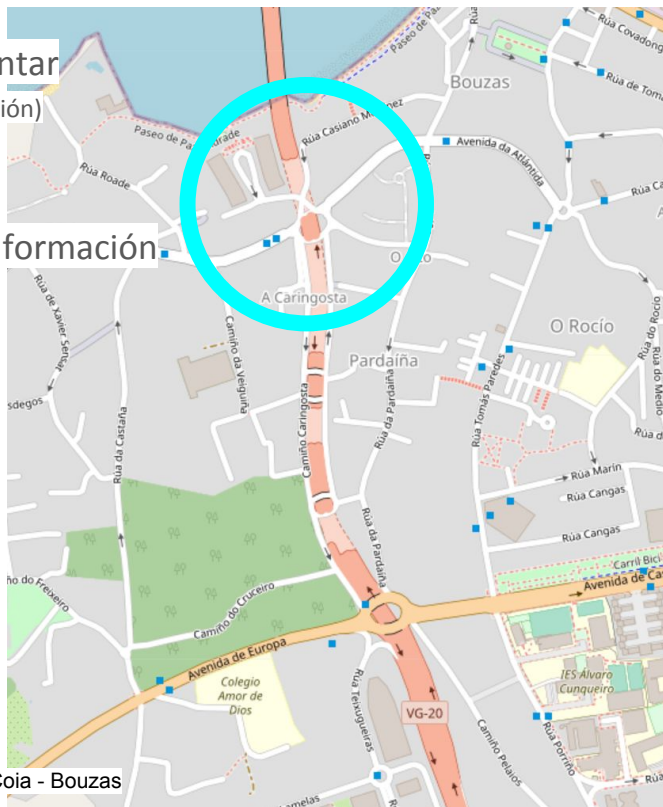
Diferente forma de representar
(ex. Paradas autobús, carrís de circulación)

Diferentes densidades de información

Ex. cantidade de nomes de rúas

Simplificación e simboloxía

Imaxes: Open Street Map (OSM) Vigo, Coia - Bouzas

A escala na representación cartográfica

Diferente forma de representar

(ex. Paradas autobús, carrís de circulación)

Diferentes densidades de información

Ex. cantidade de nomes de rúas

Simplificación e simboloxía

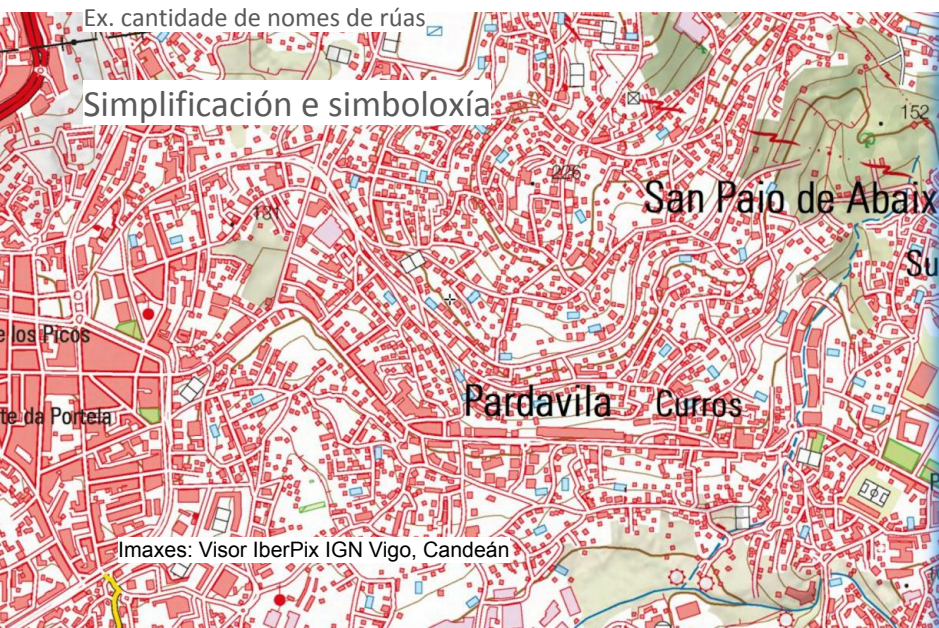

A escala na representación cartográfica

Diferente forma de representar

(ex. Paradas autobús, carrís de circulación)

Diferentes densidades de información

A escala na representación cartográfica

Diferente forma de representar

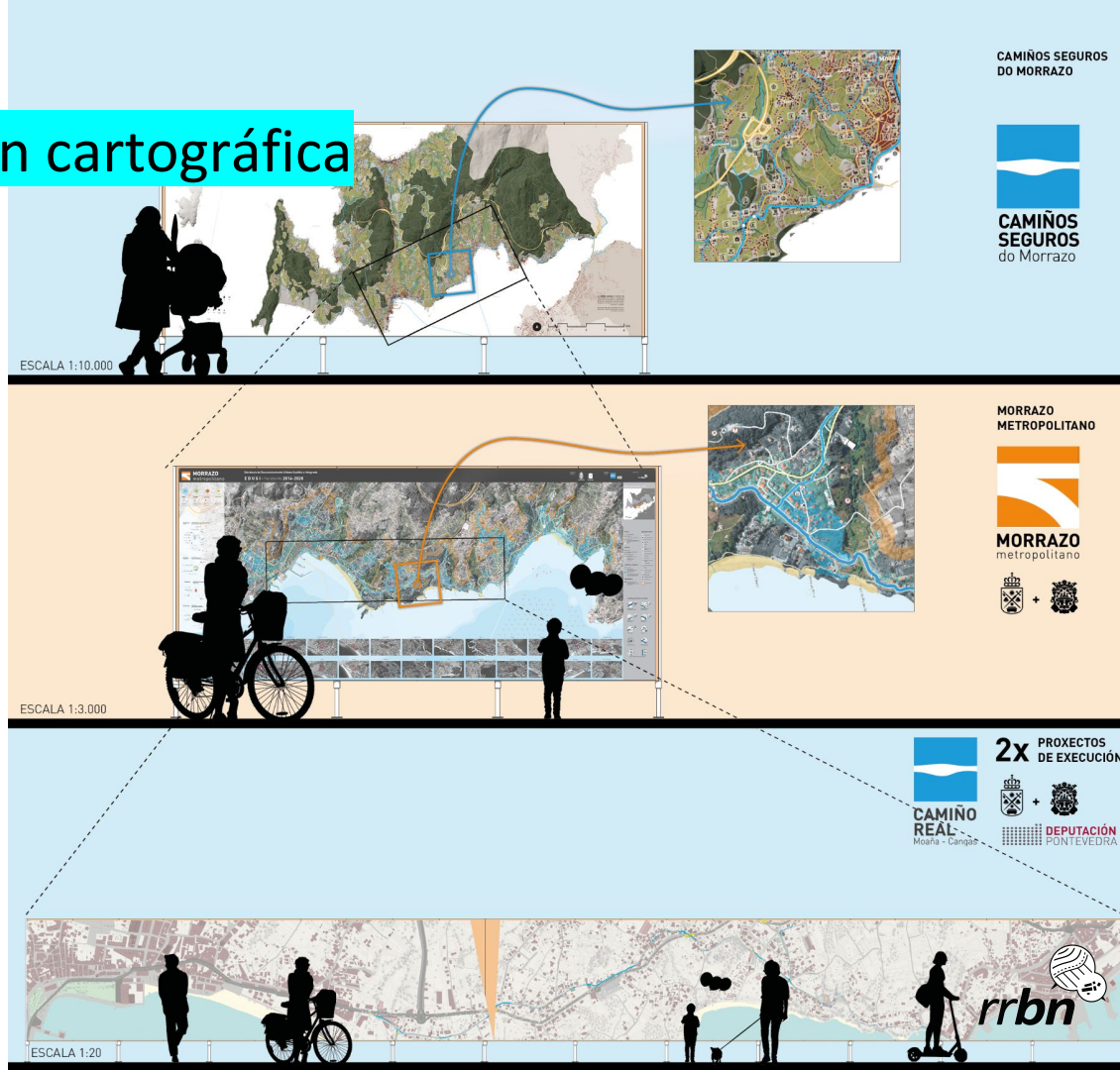
(ex. Paradas autobús, carrís de circulación)

Diferentes densidades de información

Ex. cantidade de nomes de rúas

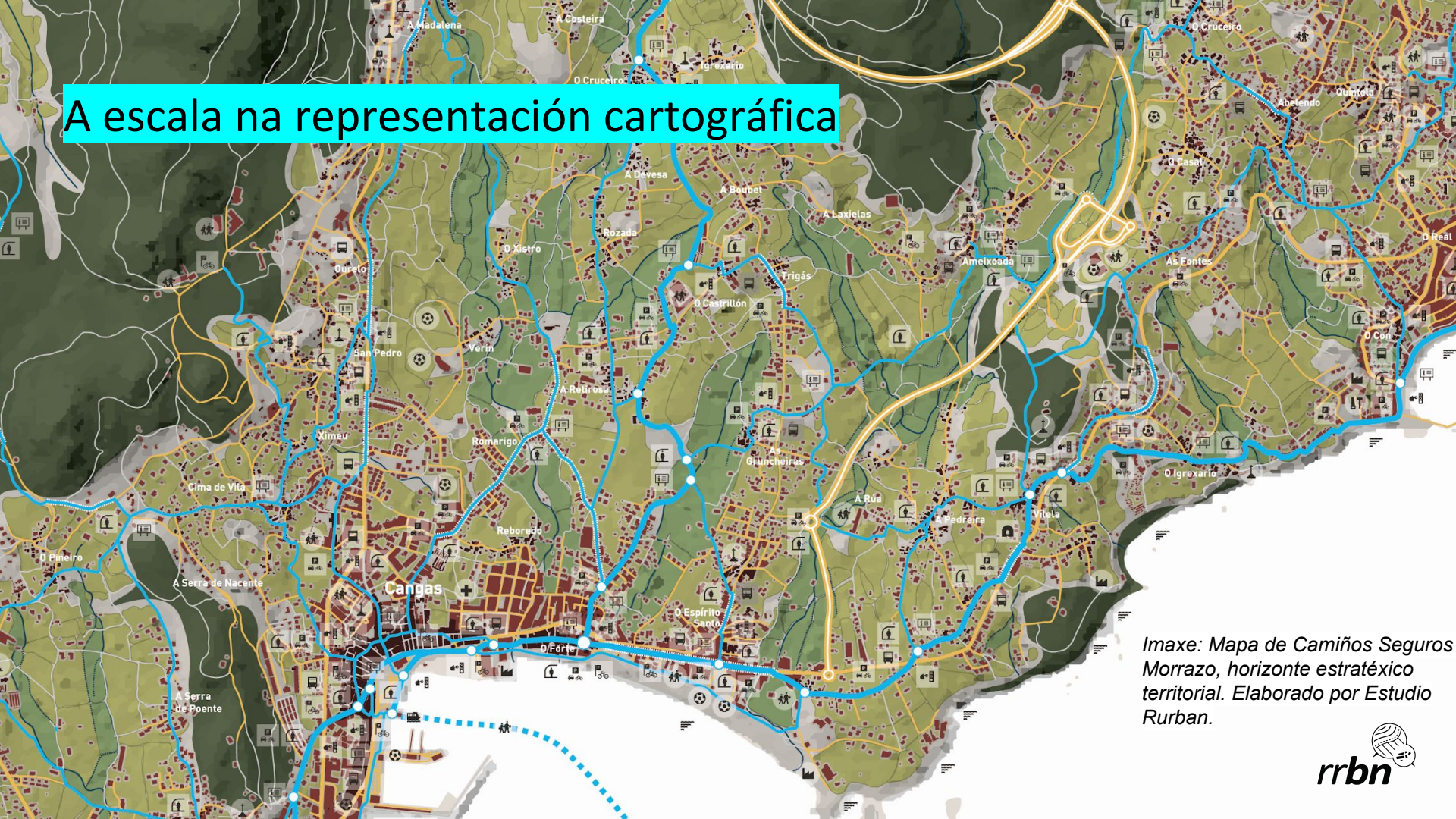
Simplificación e simboloxía

Imaxes: Estudio Rurban, Escalas de traballo do Plan de Rúas Azuis - Camiños Seguros

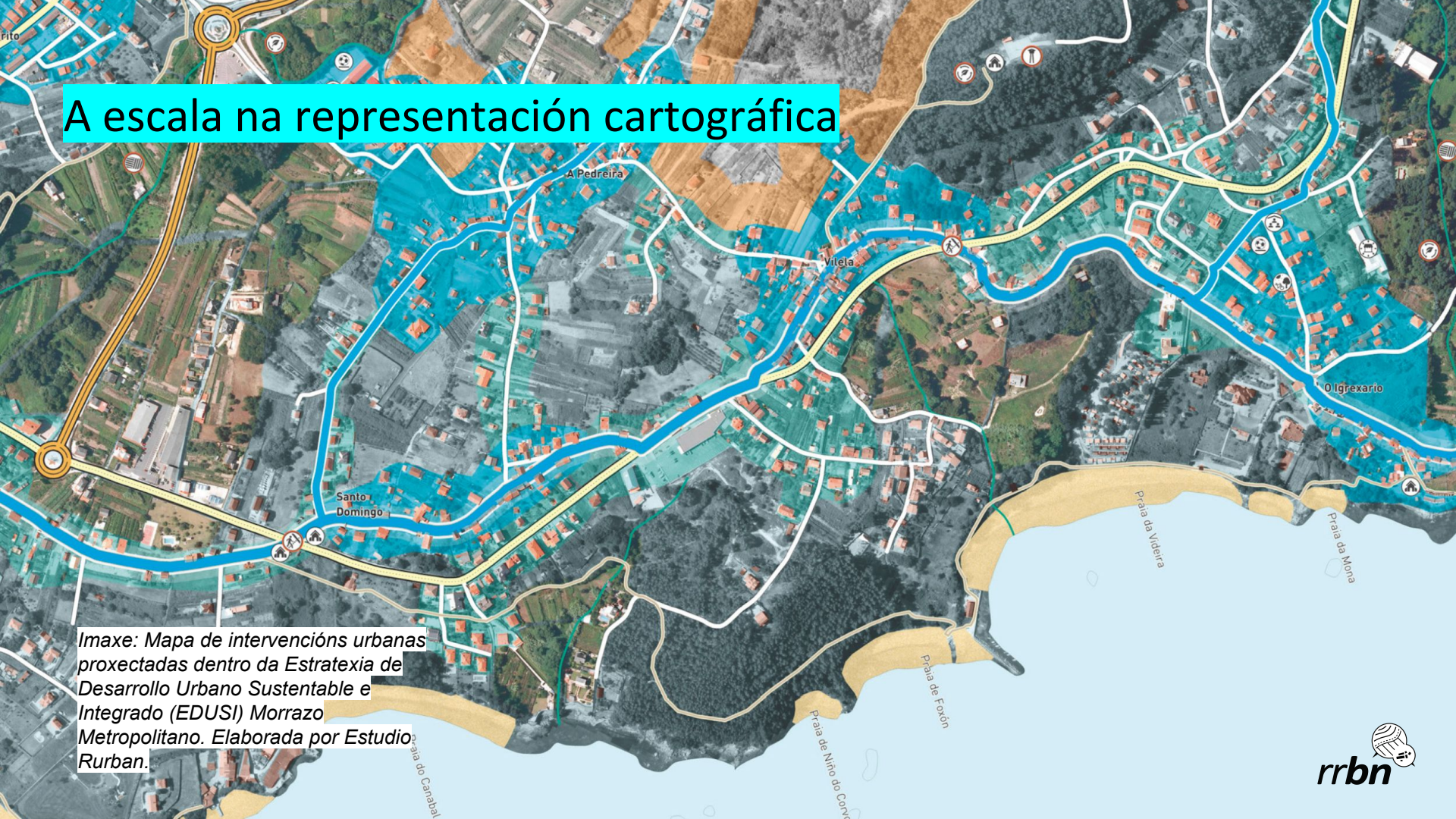
A escala na representación cartográfica

Imaxe: Mapa de Camiños Seguros Morrazo, horizonte estratéxico territorial. Elaborado por Estudio Rurban.

A escala na representación cartográfica

Imaxe: Mapa de intervencións urbanas proxectadas dentro da Estratexia de Desenvolvemento Urbano Sustentable e Integrado (EDUSI) Morrazo Metropolitano. Elaborada por Estudio Rurban.

A escala na representación cartográfica (o salto ao plano)

*Imaxe: Plano do Proxecto de
Execución do Itinerario de Mobilidade
Peonil e ciclable Camiño Real entre os
Concellos de Cangas e Moaña.
Elaborado por Estudio Rurban.*

O tempo nos mapas

Como representar elementos que varían ao longo do tempo?

Empregando diferentes mapas

Empregando un único mapa

Imaxe: Variacións no curso do río Misisipi

O tempo nos mapas

Como representar elementos que varían ao longo do tempo?

Empregando diferentes mapas

Empregando un único mapa

*Imaxes extraídas de
Google Earth*

exemplo: evolución do Morrazo

Cangas e Moaña, en 1850

Só Cangas conformaba naquel momento un núcleo urbano. A estrutura agraria e sobre todo as terras de regadío, preservábanse de calquera edificación. A rede camiñeira só estaba enlousada en puntos moi concretos. Existían comunicacións por mar con Vigo, que se industrializaba e medraba sen pausa.

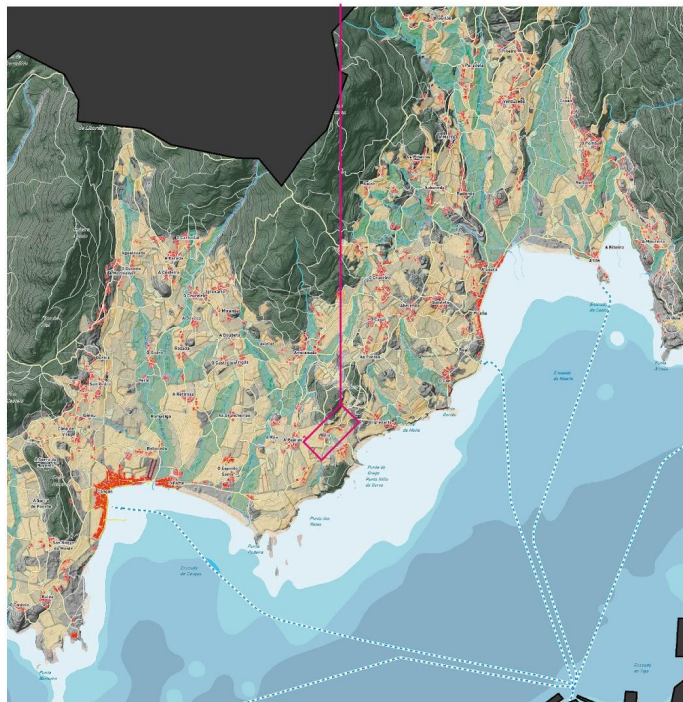

poboación

18.375 habitantes
8.500 homes
9.875 mulleres

Grupos idade

0-10	40%
11-20	20%
21-30	10%
31-40	10%
41-50	10%
51-60	10%

mobilitade

2.000 metros de muros por metro

Imaxe: Evolución
histórica do Morrazo,
elaborado por Estudio
Rurban

exemplo: evolución do Morrazo

1956, as estradas modernas

No período 1850-1956 os cambios son moderados. Trázanse moitas novas estradas. A rede provincial aínda se está construíndo. Agroma a vila de Moaña, ao carón do porto. As industrias conserveiras xeran un forte crecemento local, e as casas acaráanse perto delas; tamén o fan nas beiras das novas estradas.

poboación

37 559 habitantes
11 507 homes
11 462 mulleres
14 590 idade

Grupos idade

Grupos idade	Grupos idade	Grupos idade
0-14	32%	<19%
15-64	57%	19%
65+	11%	>65%

+19 184 +49 %

mobilidade

200 coches (pers.)
100 coches
100 coches
100 coches

2433 animais de tracción
100 animais de tracción

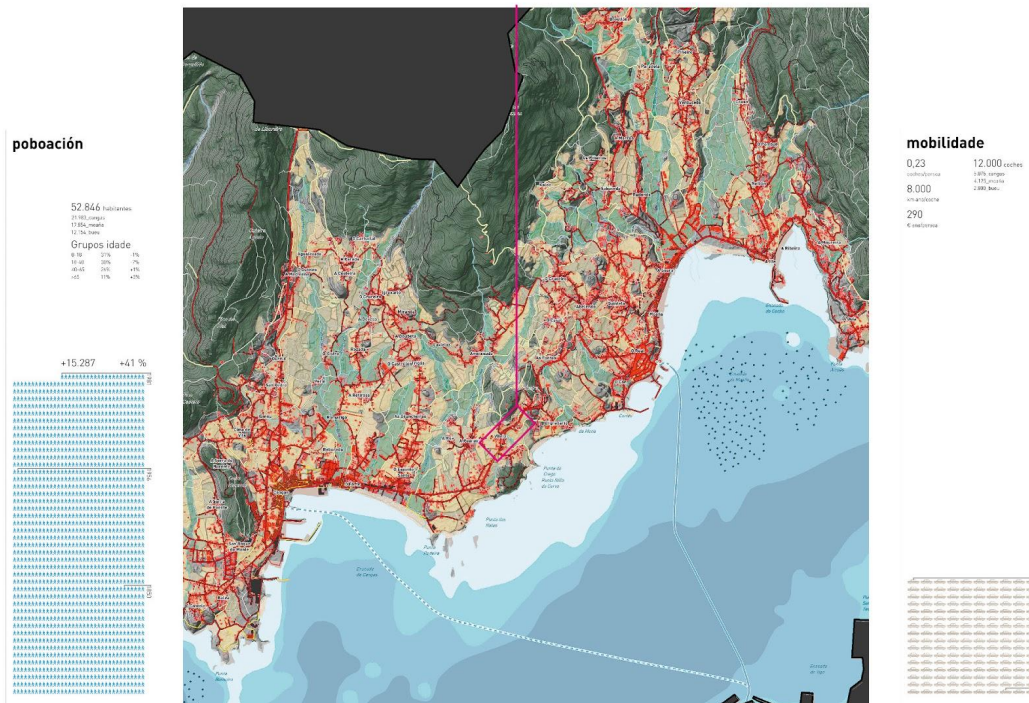
Imaxe: Evolución
histórica do Morrazo,
elaborado por Estudio
Rurban

exemplo: evolución do Morrazo

1956-1981, o desarrollismo e o coche

Período de intenso crecemento demográfico e económico. Chega o formigón e a construción de grandes edificios nas vilas, case sempre sen un planeamento que dea algún tipo de orde. O asfalto é o outro material estrela, que pavimenta os camiños para que o coche poida chegar ás casas. Xa hai un coche por familia.

Imaxe: Evolución
histórica do Morrazo,
elaborado por Estudio
Rurban

exemplo: evolución do Morrazo

1981-2010, conexión metropolitana

Coas ponte de Rande, Cangas e Moaña cambian Vigo por Pontevedra como cidade central. Abrese un mercado de traballo que chega ata a fronteira portuguesa. Cada adulto dispón xa dun coche propio. Apenas medra a poboación, pero dúplícase a superficie edificada, as estradas asfaltadas e os coches. Desaparece o espazo público.

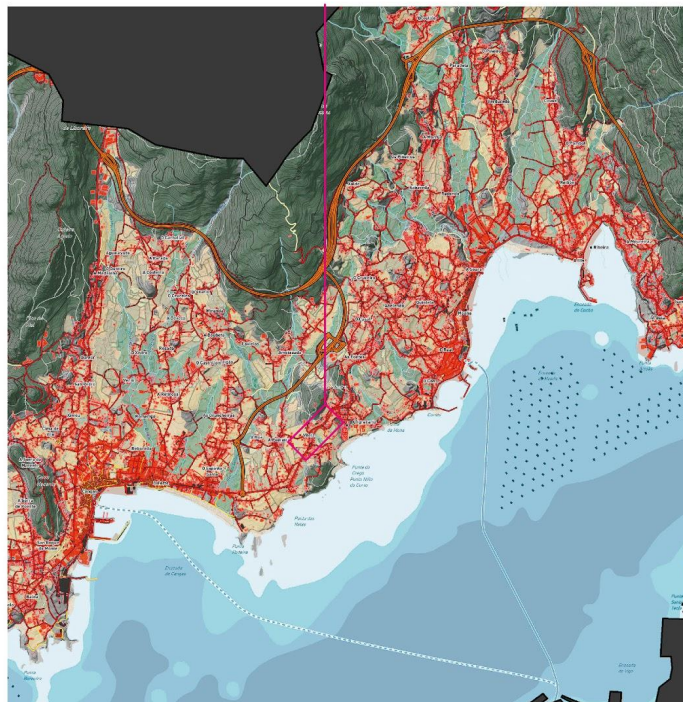
poboación

56.621 habitantes
 21.021 homes
 19.300 mulleres
 12.292 nenos

Grupos idade

Grupos idade	Porcentaxe
0-18	20%
19-64	54%
65+	26%

+3.775 +7 %

mobidade

0,60
 33.765 coches
 12.563
 997
 997

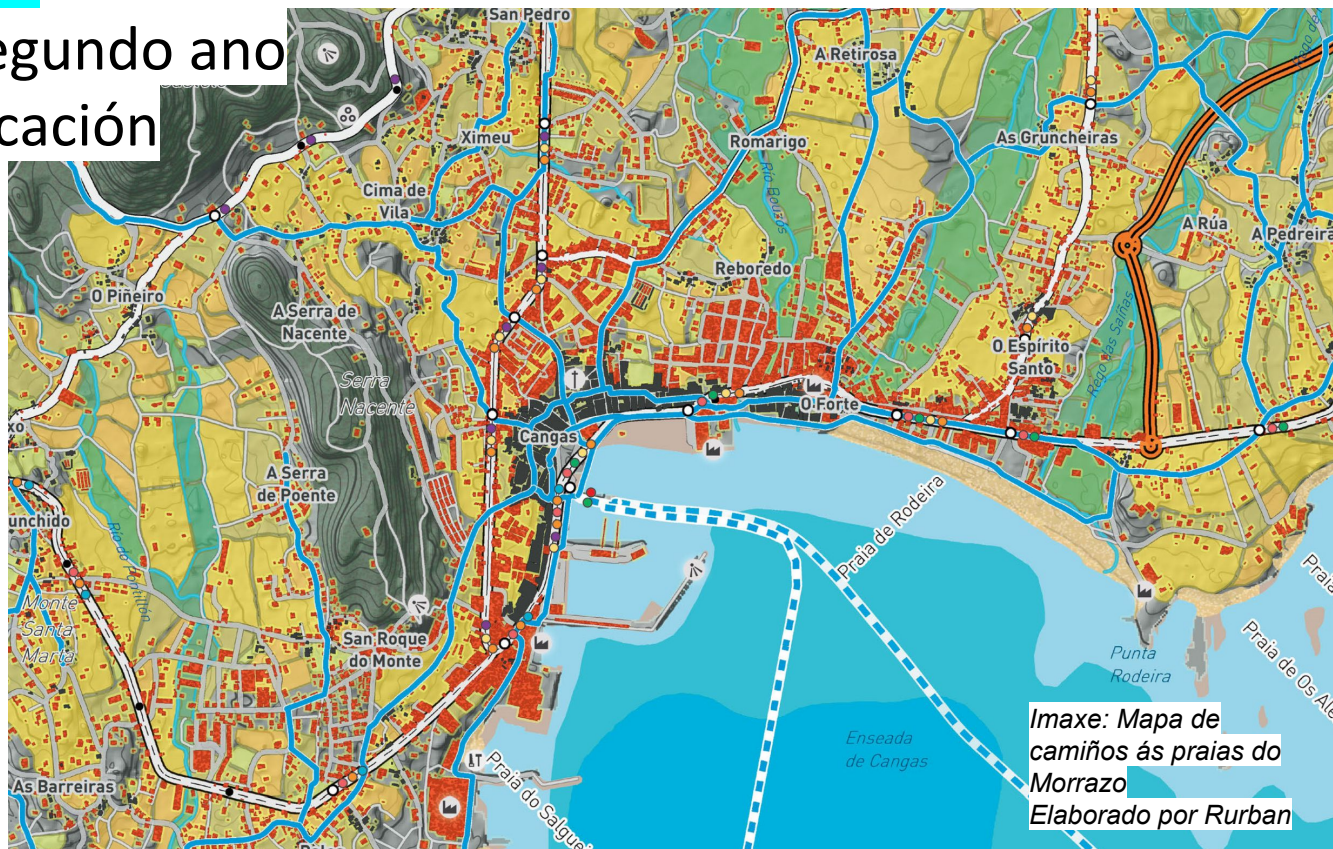
Imaxe: Evolución
histórica do Morrazo,
elaborado por Estudio
Rurban

exemplo:

cores segundo ano
de edificación

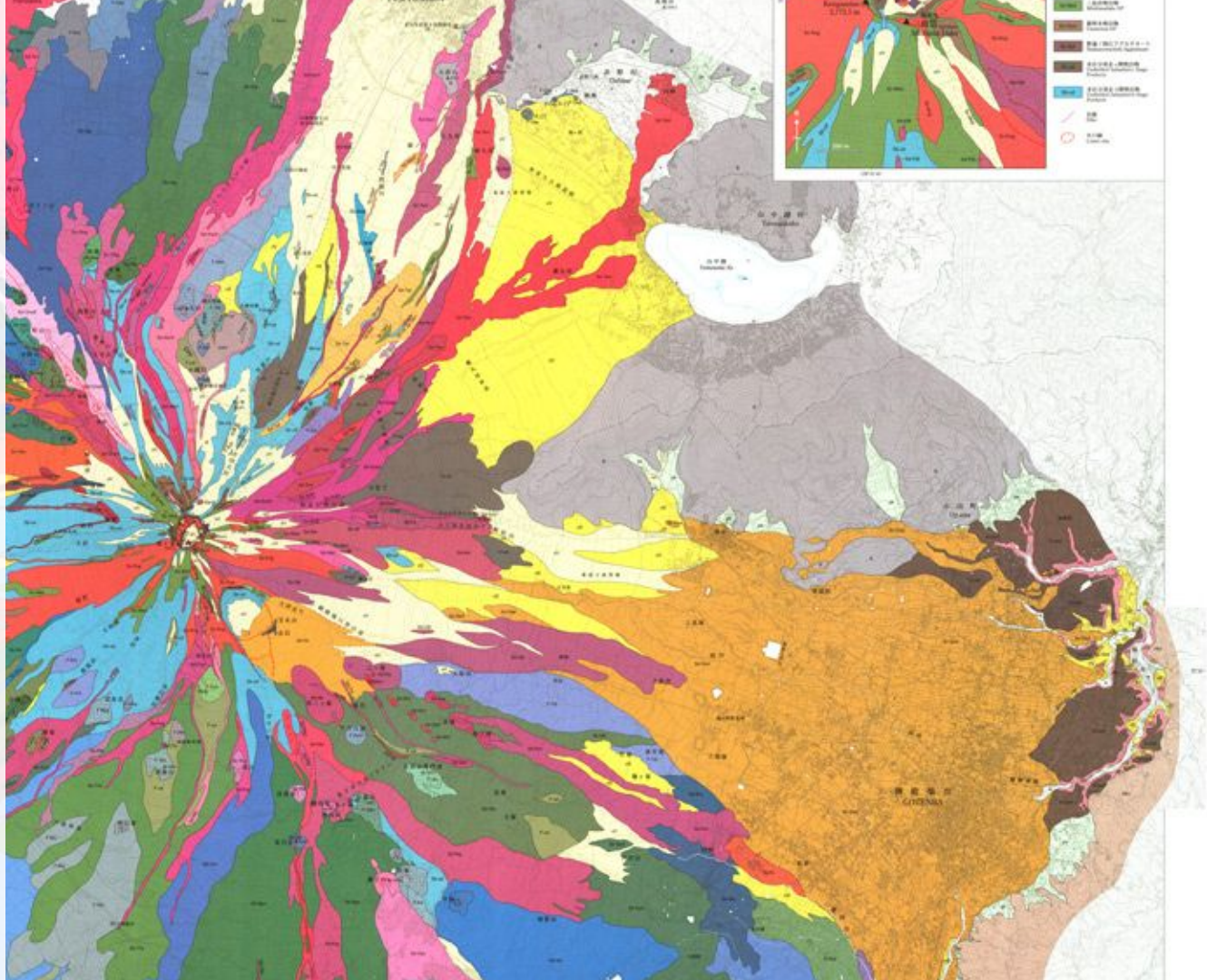

Imaxe: Mapa de
camiños ás praias do
Morrazo
Elaborado por Rurban

O tempo

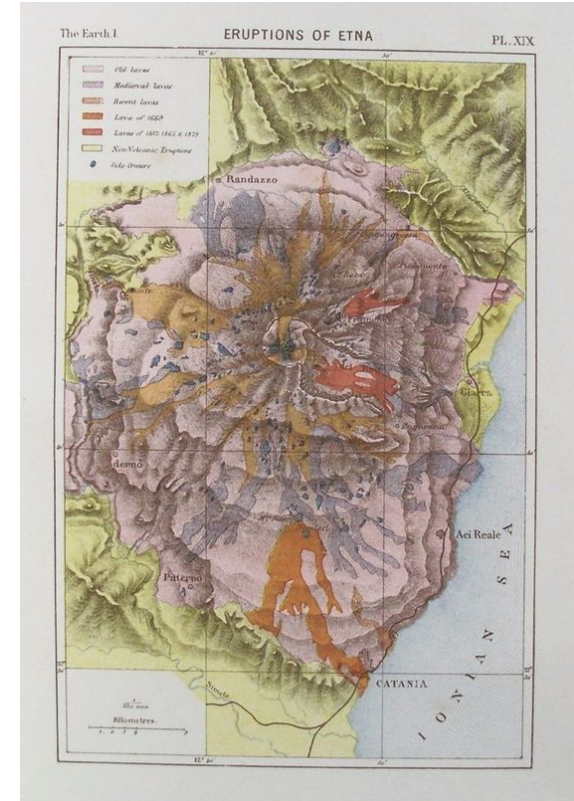
Empregando un único mapa

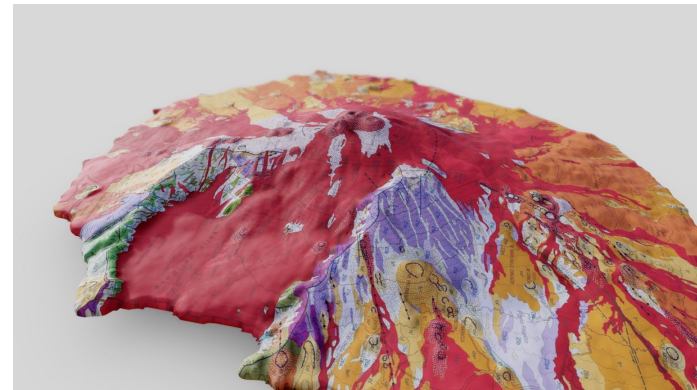
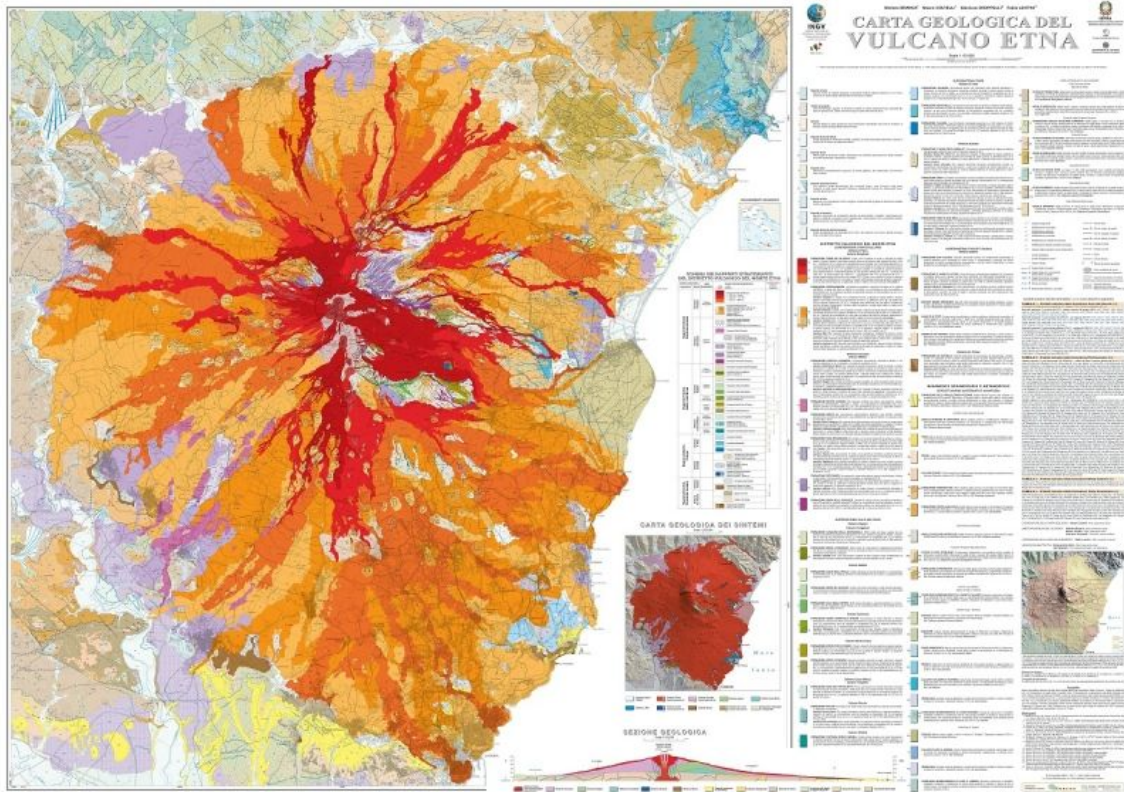
O tempo

Como interpretar - valorar un fenómeno territorial que ten lugar nun momento concreto, respecto de fenómenos similares que tiveron lugar no pasado? (ou transformacións previsibles e/ou proxectadas?)

O tempo

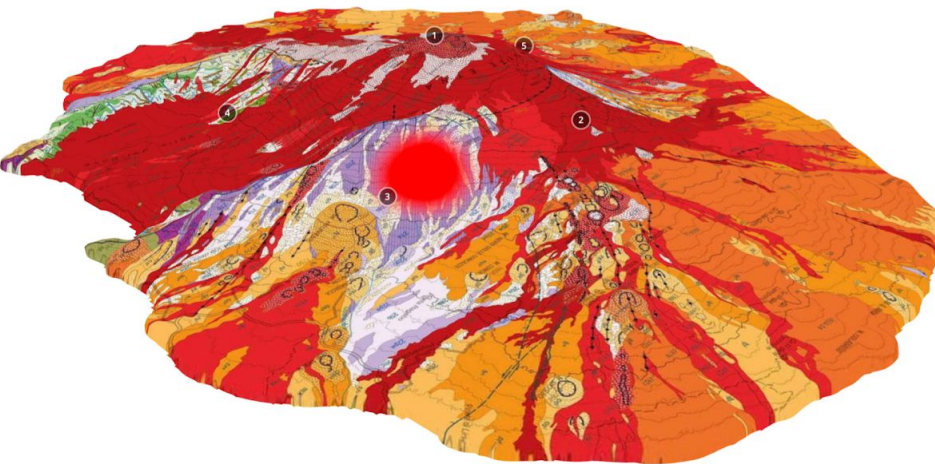
Combinación de técnicas para a facilitar a
lectura/compreensión das erupcións “recentes” do volcán
Etna (Sicilia, Italia)

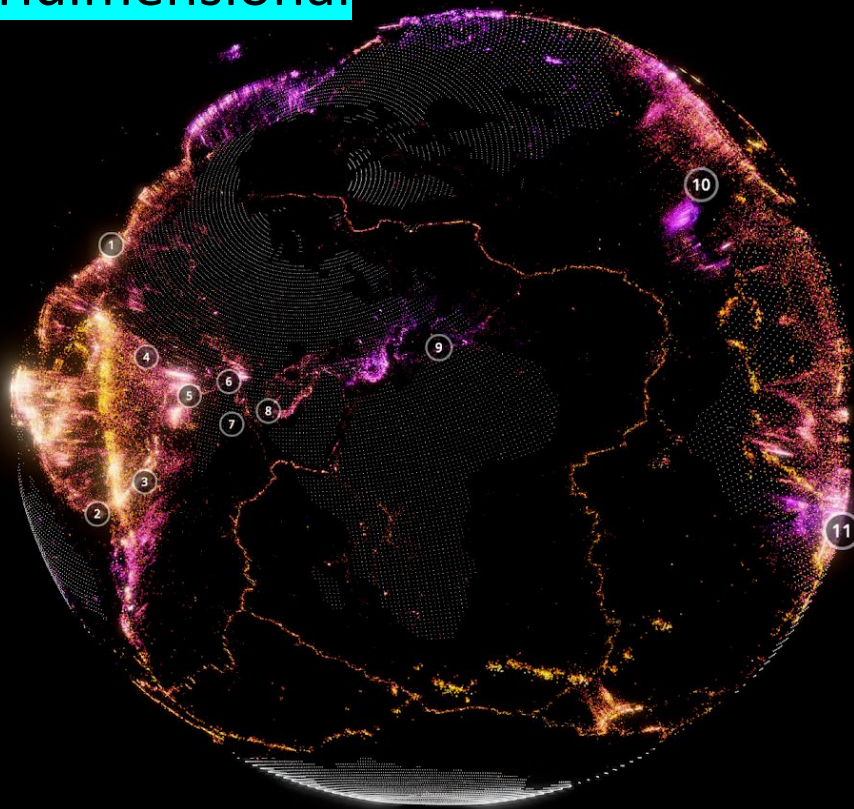
<https://sketchfab.com/3d-models/mt-etna-geological-map-630d92f5d1204a9b83df65424add7863>

A representación tridimensional

A representación tridimensional

Sistemas de información Xeográfica (SIX ou GIS)

Observatorio Metropolitano del Area Urbana de Vigo

Observatorio Metropolitano de Galicia

UrbanSyntaxLab®

ANALISIS ESPACIAL / Análisis URBANISTICO

Participación ciudadana

Investigación / Universidad

Administración Pública

ANALISIS ESPACIAL

◀ volver

Análisis URBANISTICO

Cartografía base

Planeamiento vigente

Edad de la edificación

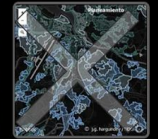
Tipo de edificación

Altura de la edificación

Usos del suelo

Planeamiento histórico

Evolución 2001-2011

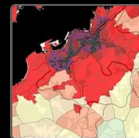

Ortofotos 1956 / 2014

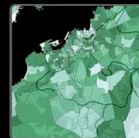

Catastro

Análisis SOCIOLOGICO

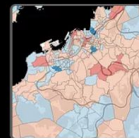
Indicadores sociológicos

Calidad de vida

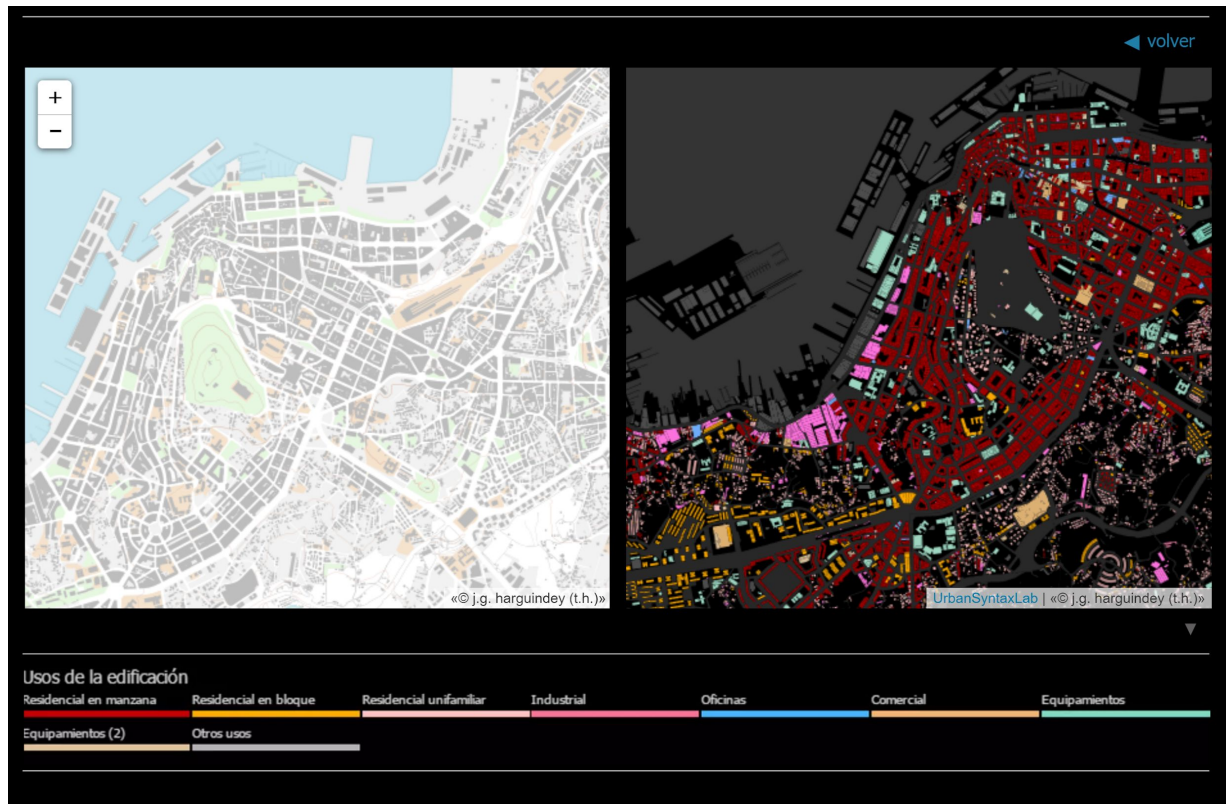

Vivienda

Locales

Sistemas de información xeográfica

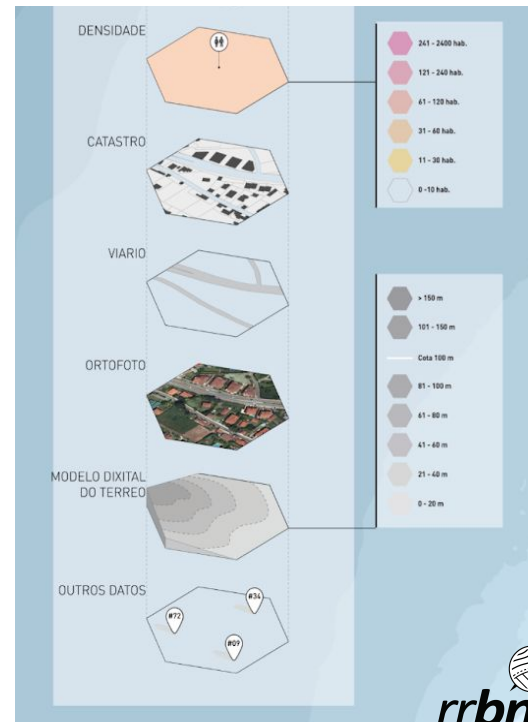
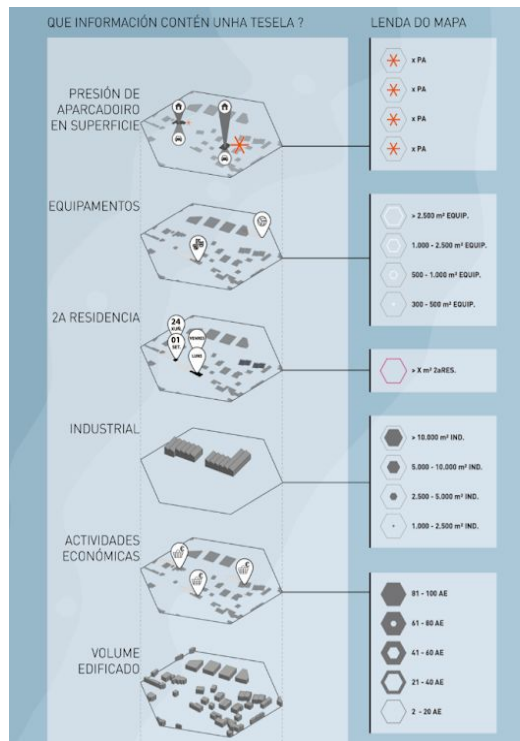

Sistemas de información xeográfica

A análise xeográfica

Superposición de capas
de información xeográfica

+ a base cartográfica

QUE INFORMACIÓN CONTIEN UNA TESELA ?

LEENDA DO MAPA

PRESENCIA DE
APARCADOIRO
EN SUPERFICIES

x PA
x PA
x PA

EQUIPAME

1.000 - 2.500 m² EQUIP.
500 - 1.000 m² EQUIP.
300 - 500 m² EQUIP.

2A RESIDENCIA

> X m² 2A RES.

INDUSTRIAL

> 10.000 m² IND.
5.000 - 10.000 m² IND.
2.000 - 5.000 m² IND.
1.000 - 2.000 m² IND.

ACTIVIDADES
ECONÓMICAS

81 - 100 AE
41 - 80 AE
21 - 40 AE
2 - 20 AE

VOLUME
EDIFICADO

DENSIDADE

341 - 2400 hab.
121 - 240 hab.
41 - 120 hab.
31 - 40 hab.
11 - 30 hab.
0 - 10 hab.

CATASTRO

VIARIO

ORTOFOTO

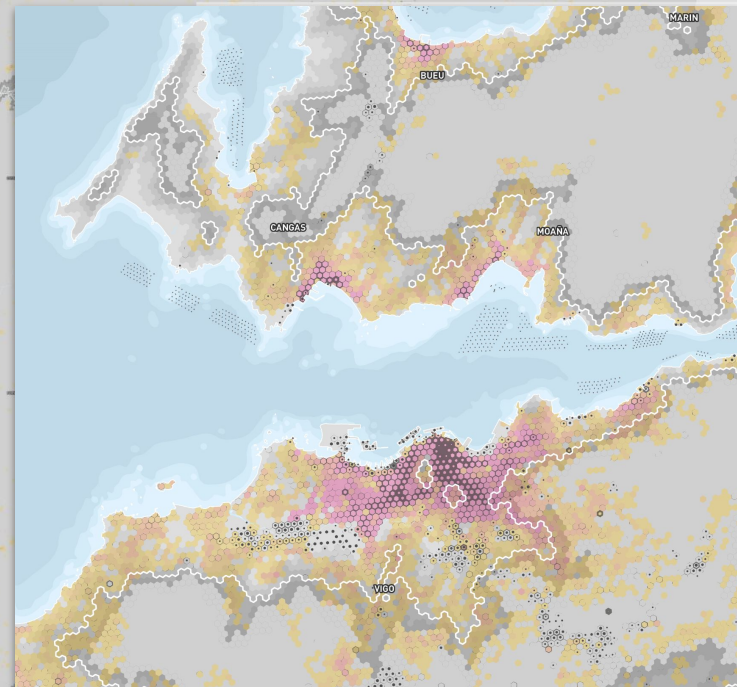
MODELO DIGITAL
DO TERREO

> 150 m
101 - 150 m
Cota 100 m
81 - 100 m
41 - 80 m
21 - 40 m
0 - 20 m

OUTROS DATOS

PA
PA

Sistemas de información xeográfica

AIP
Áreas de
Intervención
Preferente

Sistemas de información xeográfica

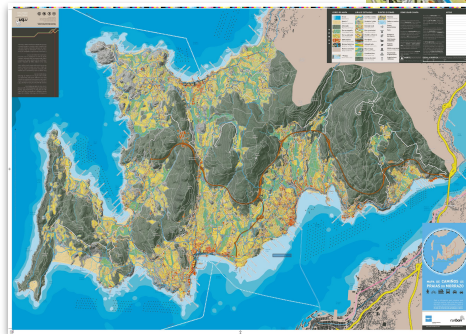
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población										Actividades económicas									
Superficie edificada										Población																			

A lenda dun mapa

Identificación da temática
(toma de decisións)

Grado de desagregación da info

LEND A

CORES DO MAPA

	O mar Batimetría
	Areais * Mancha continua
	Arbolado Mancha continua
	Terras regadio Tonalidades verde
	Terras labradío Tonos amarelos
	Edificacións Trama alaranxada
	Núcleo histórico (anterior a 1956)
	Outros concellos Beige uniforme

	* Praias Nome sobre o mar

LIÑAS E ESTRADAS

	Camiño / senda Azul + borde branco
	Sendeiro / pista Trazo branco fino
	Estrada local Trazo gris grosso
	Estr. provincial Trazo branco grosso
	PO-551 + PO-313 Branca con trazos
	Vía rápida Laranxa con mediana
	Autoestrada Amarelo, catro carrís
	Ríos / regos Cian, grosor medio
	Canalizacións Cian, grosor fino
	Curvas de nivel De 5 en 5 metros

PUNTOS E ICONOS

	Núcleos Negrita con borde
	Cabos e cumios Cursiva
	Punto panorámico
	Faro
	Estaleiro de ribeira
	Patrimonio industrial
	Espazo natural
	Muíño ou presas (paisaxe hidráulica)
	Xacemento arqueolóxico
	Arquitectura relixiosa

Enseada de Cangas

rrbn

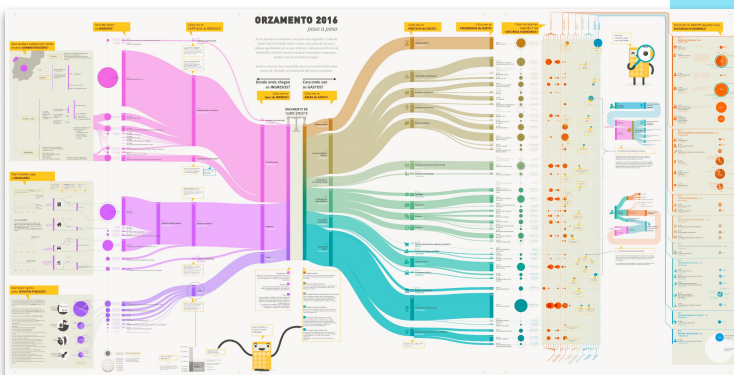

ámbitos

Os mapas como axuda á comprensión das xurisdiccións competenciais.

Este mapa ilustra un traballo pedagógico sobre o funcionamento dos orzamentos municipais.

O mapa, neste caso, é un elemento secundario, en absoluto central respecto do obxecto de estudo (os orzamentos) pero resulta clave para simplificar as explicacións.

A que chamamos **base cartográfica**?

A base cartográfica é o soporte base sobre o cal recolleremos a información do **mapa temático** que decidamos realizar.

A base cartográfica debe servir para localizar no espazo os elementos do mapa que queremos realizar.

A base cartográfica debe polo tanto estar conformada polos elementos mínimos indispensables. Eses deberán ser realmente útiles para situarnos no espazo; eses elementos deben pertencer ao imaxinario colectivo.

O habitual é que a base cartográfica conteña nomes de rúas ou avenidas principais, elementos de relevo ou cursos fluviais ben coñecidos, fitos arquitectónicos ou paisaxísticos elementais, e/ou as principais vías de comunicación.

Ás veces, por rapidez ou descoñecemento acerca de como xerar unha base cartográfica, empregamos fotografías aéreas.

Se optas pola foto aérea, debes ter en conta que se esta abrangue un área extensa (máis dun km cadrado -1000x1000metros) volverase inoperativa ao imprimila nun folio A3, posto que só veremos unha textura saturada de cor.

Unha ortofoto recolle “todo” o que resulta tremendamente similar a non recoller nada.

A tarefa de discriminar, escoller, seleccionar os elementos que deben estar presentes na base cartográfica é, en si mesma, parte da elaboración do mapa temático.

Xerar unha base con estradas, edificacións e camiños pode ser suficiente se o que queremos é cartografar masas de especies arbóreas.

A que chamamos base cartográfica?

Recursos para obter bases cartográficas;

Open Street Maps (OSM)

Permite descargar unha base cartográfica en formato vectorial editable. Aconséllase a realización desa tarefa de limpeza, para reducir os elementos que aparecen na cartografía OSM.

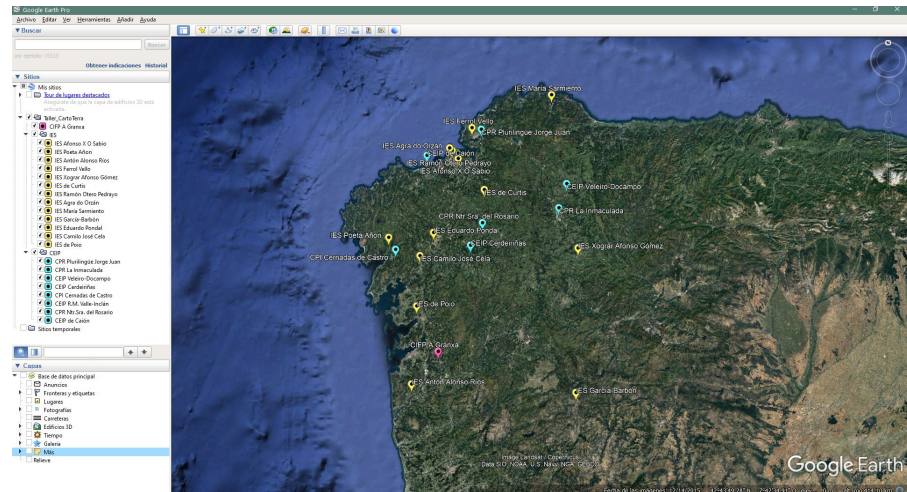
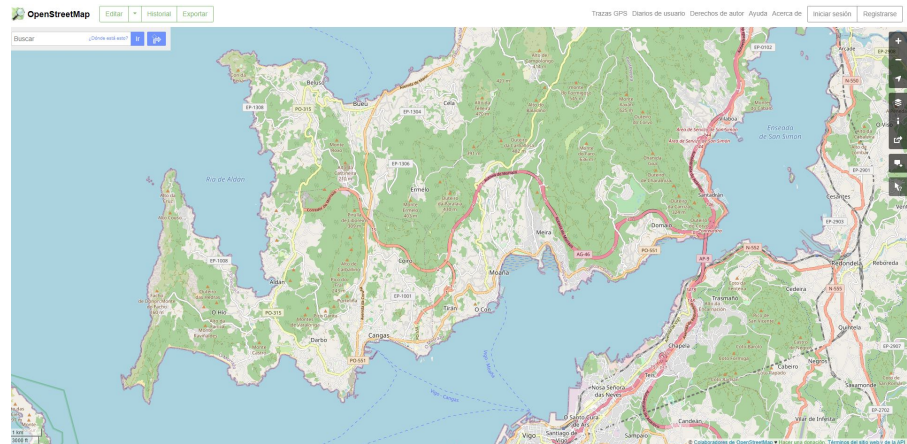
Google Earth Pro (versión escritorio) e google maps

É unha ferramenta útil para realizar mapas dixitais moi rápidos. Permítenos xerar capas de información de xeito rápido e intuitivo.

Permite exportar imaxes de alta resolución.

Inclúe a opción de StreetView, moi útil á hora de realizar viaxes virtuais a practicamente calquera lugar do globo.

Se o que queremos é explorar, resultará moi útil á vez que didáctico, mesturar Google Earth co *Visor-comparador de ortofotos IberPix do IGN*.

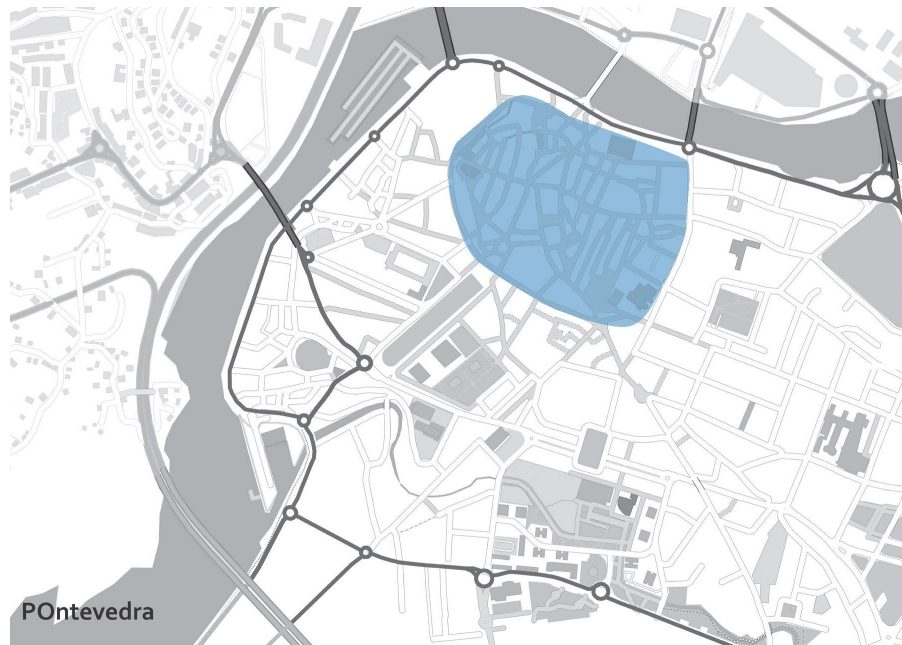
Todxs sabemos facer unha **base cartográfica**

O xeito máis doado de familiarizarnos coas bases cartográficas é **facendo unha dun lugar que coñecemos ben** ou que exploremos para realizar esta tarefa.

O exercicio máis sinxelo é facer un mapa dun itinerario que realizamos con frecuencia. Representaremos os elementos máis significativos, aqueles que servan como referencia para que outra persoa poida realizar ese mesmo itinerario sen necesidade de recibir máis indicacións que os elementos gráficos do mapa.

Outro exercicio consiste en subir a un lugar elevado e facer un mapa do que observamos (se o espazo que observamos é moi amplo) ou un plano (se estamos observando un espazo máis reducido, de escala urbana: rúa, praza, edificio...).

Outro exercicio é a práctica da deriva, nese caso os participantes deberán debuxar un mapa que reproduza os lugares nos que estiveron... despois poden compararse coa realidade empregando un visor de fotografía aérea.

Base cartográfica da cidade de Pontevedra, extraída de OpenStreetMaps e retocada nun programa de debuxo vectorial

A IMAXE DA CIDADE_Kevin Lynch

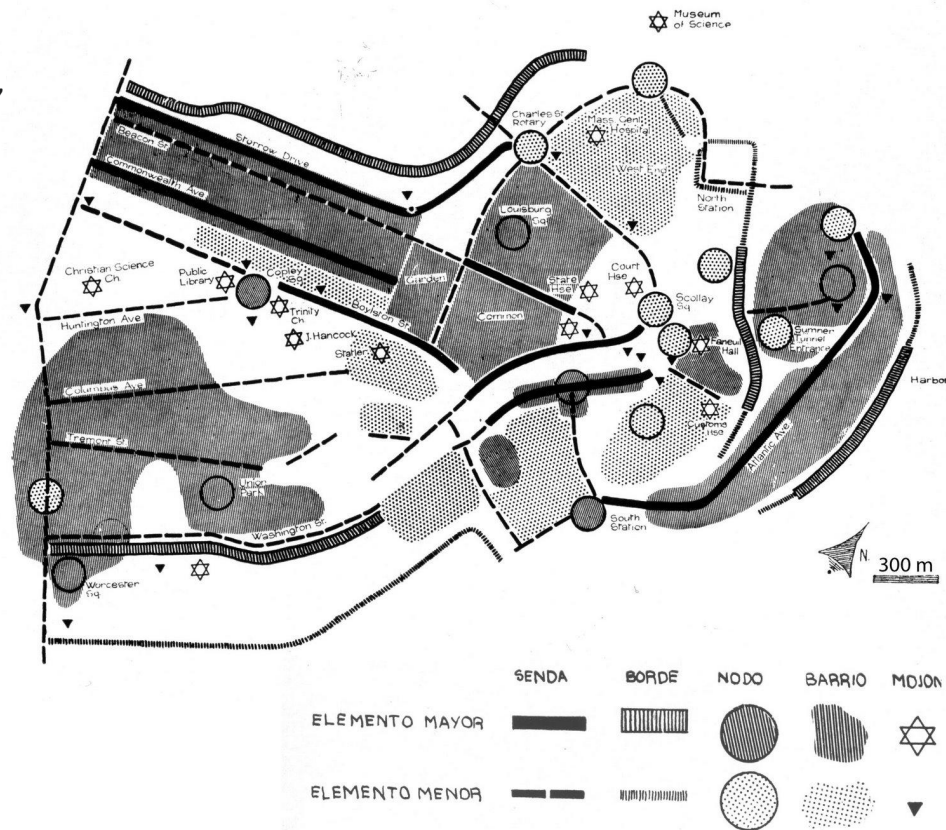
Empregando enquisas, entrevistas, mapas mentais e observación, estudou a forma na que os cidadáns imaxinaban a cidade.

Para iso definiu 5 elementos críticos

1. **Sendas** – rutas polas que o observador se despraza
2. **Limites/bordes** – liñas de fronteira entre lugares.
3. **Distritos/barrios** – sectores recoñecibles con certa identidade/carácter común.
4. **Nodos** – puntos ou núcleos estratéxicos, centros de actividade.
5. **Fitos** – obxectos significativos, referencias da identidade ou estrutura urbana.

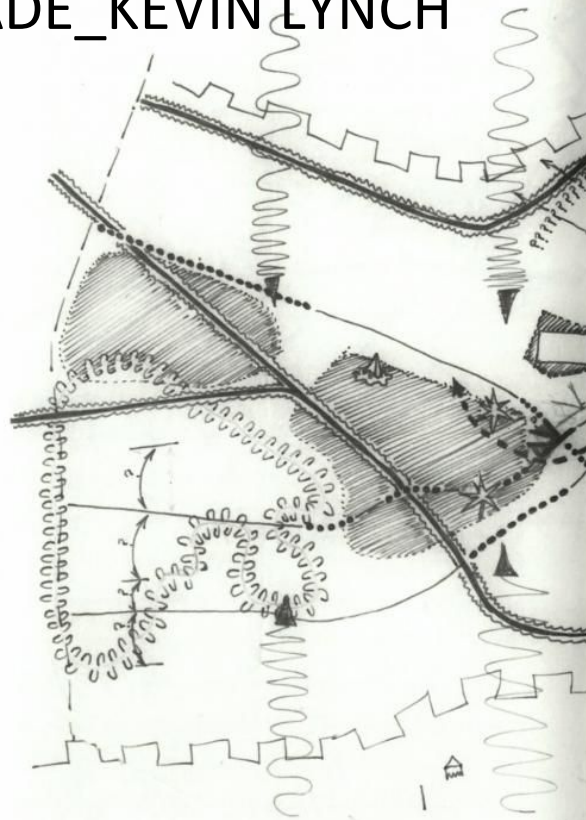
A imaxe da cidade varía significativamente segundo os seus observadores.

Estudar estas diferentes imaxes axudan aos deseñadores do espazo urbano a mellorar as cidades.

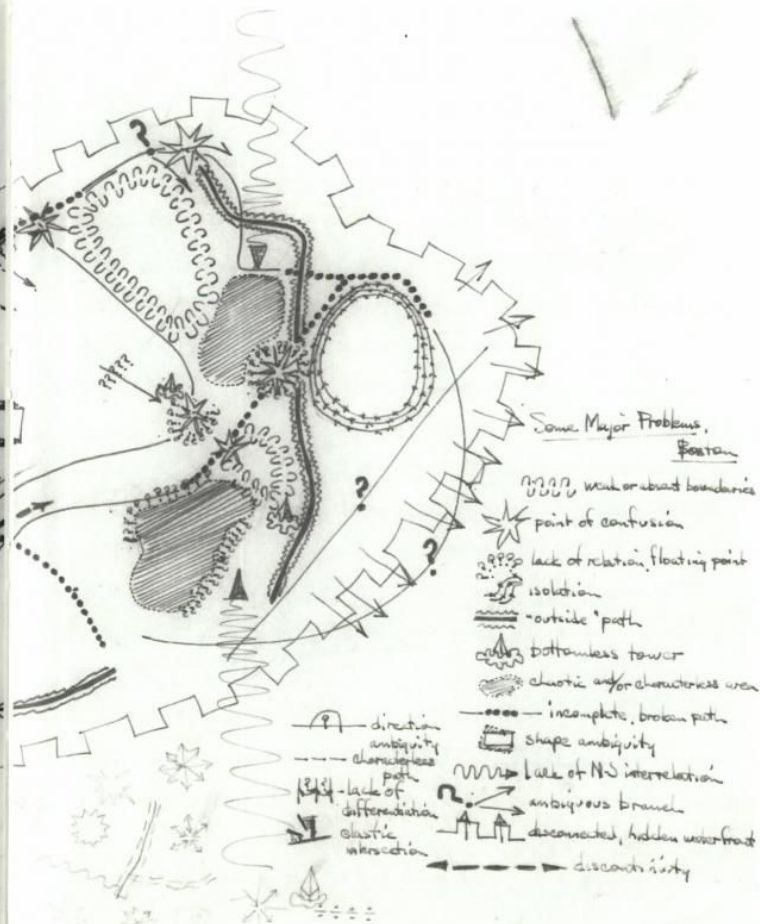

A IMAXE DA CIDADE_KEVIN LYNCH

1. Sendas
2. Limites/bordes
3. Distritos/barrios
4. Nodos
5. Fitos

Boston image study: field analysis of major problems.

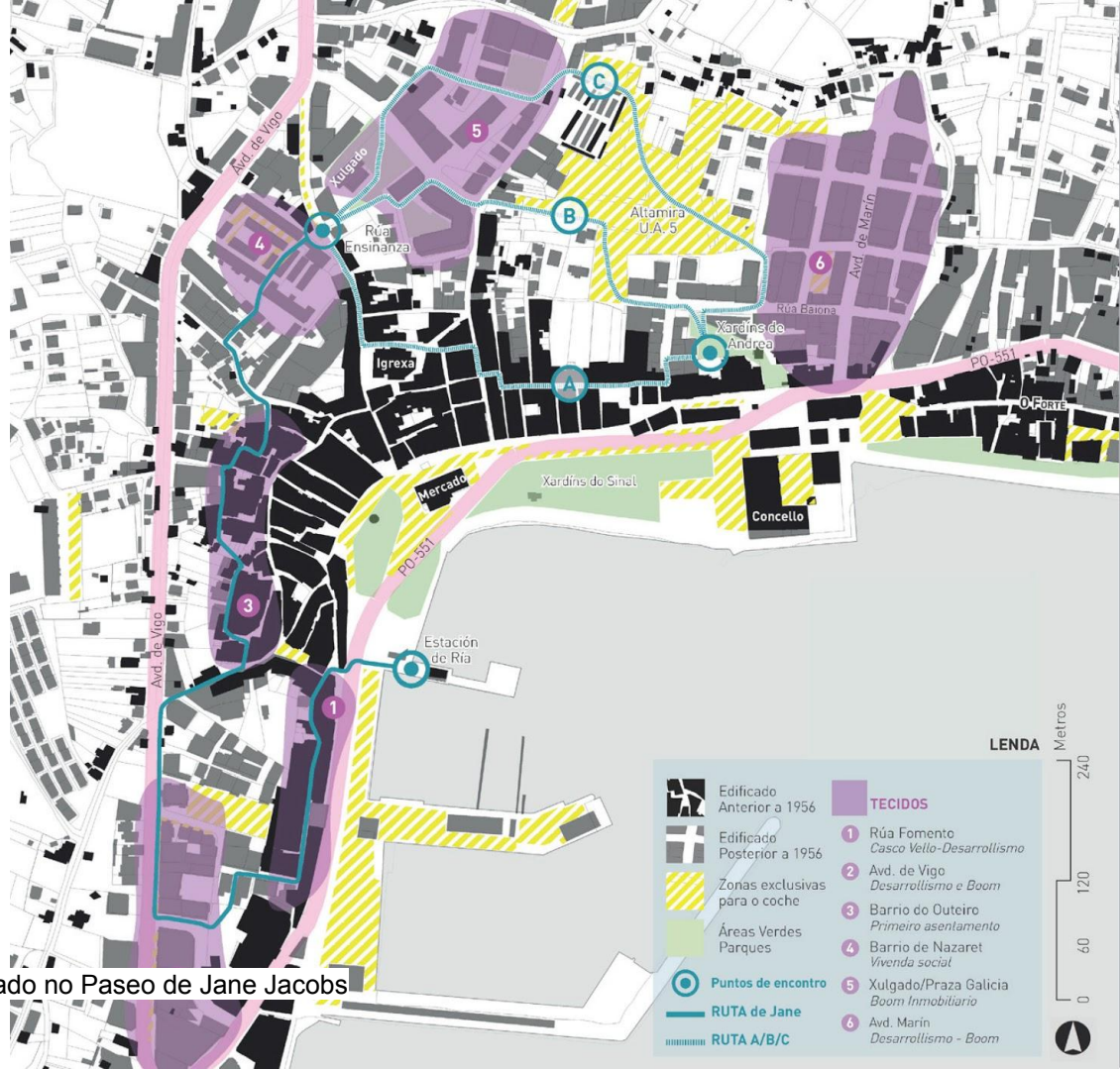

Un exemplo

1. Sendas
2. Limites/bordes
3. Distritos/barrios
4. Nodos
5. Fitos

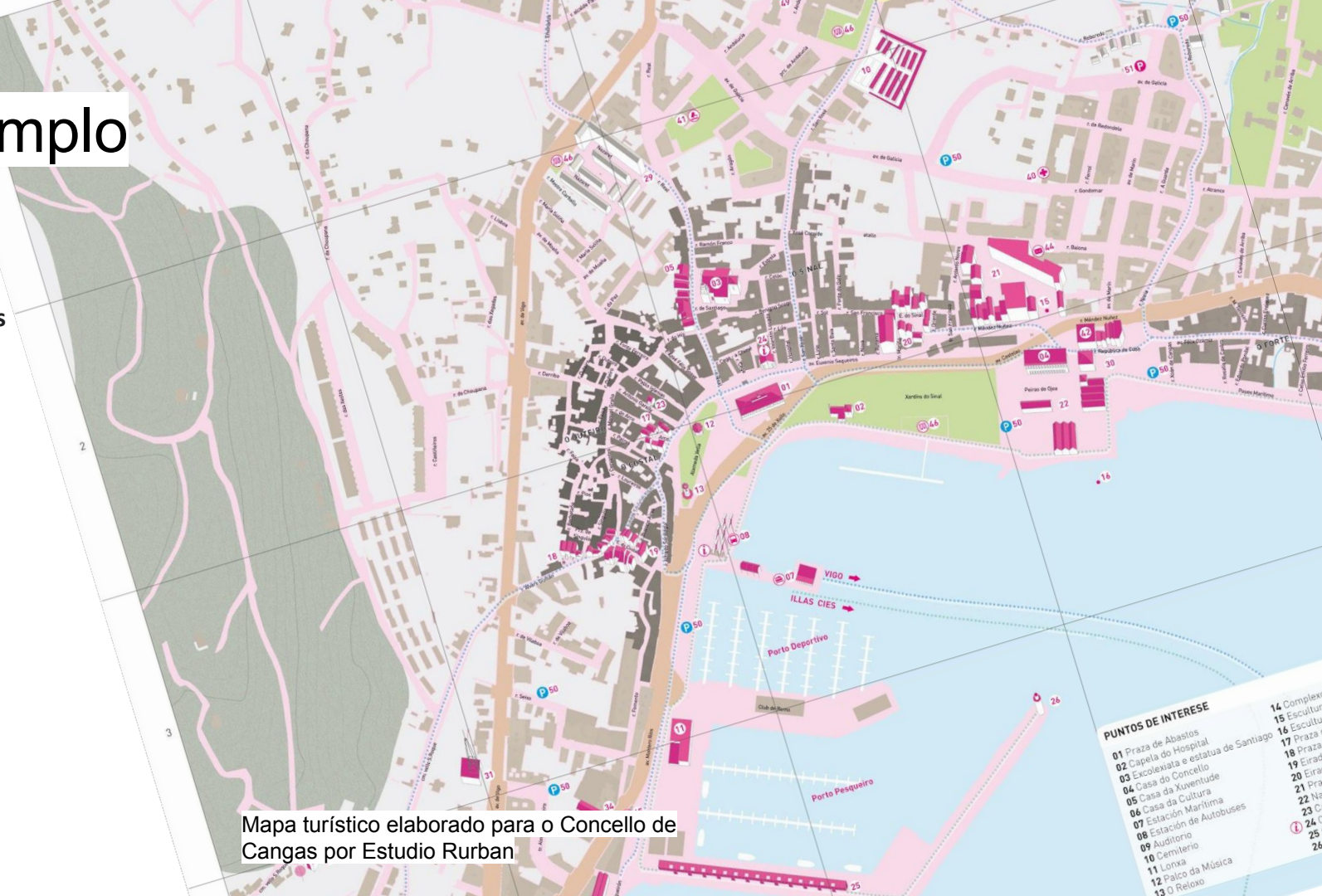

Mapa empregado no Paseo de Jane Jacobs
Cangas_2016

Un exemplo

1. Sendas
2. Limites/bordes
3. Distritos/barrios
4. Nodos
5. Fitos

Mapa turístico elaborado para o Concello de Cangas por Estudio Rurban

PUNTOS DE INTERESE

- 01 Praza de Abastos
- 02 Capela do Hospital
- 03 Escocelxiata e estatua de Santiago
- 04 Casa do Cencillo
- 05 Casa da Xuventude
- 06 Casa da Cultura
- 07 Estación Marítima
- 08 Estación de Autobuses
- 09 Auditorio
- 10 Cemiterio
- 11 Lonxa
- 12 Palco da Música
- 13 O Reloxo

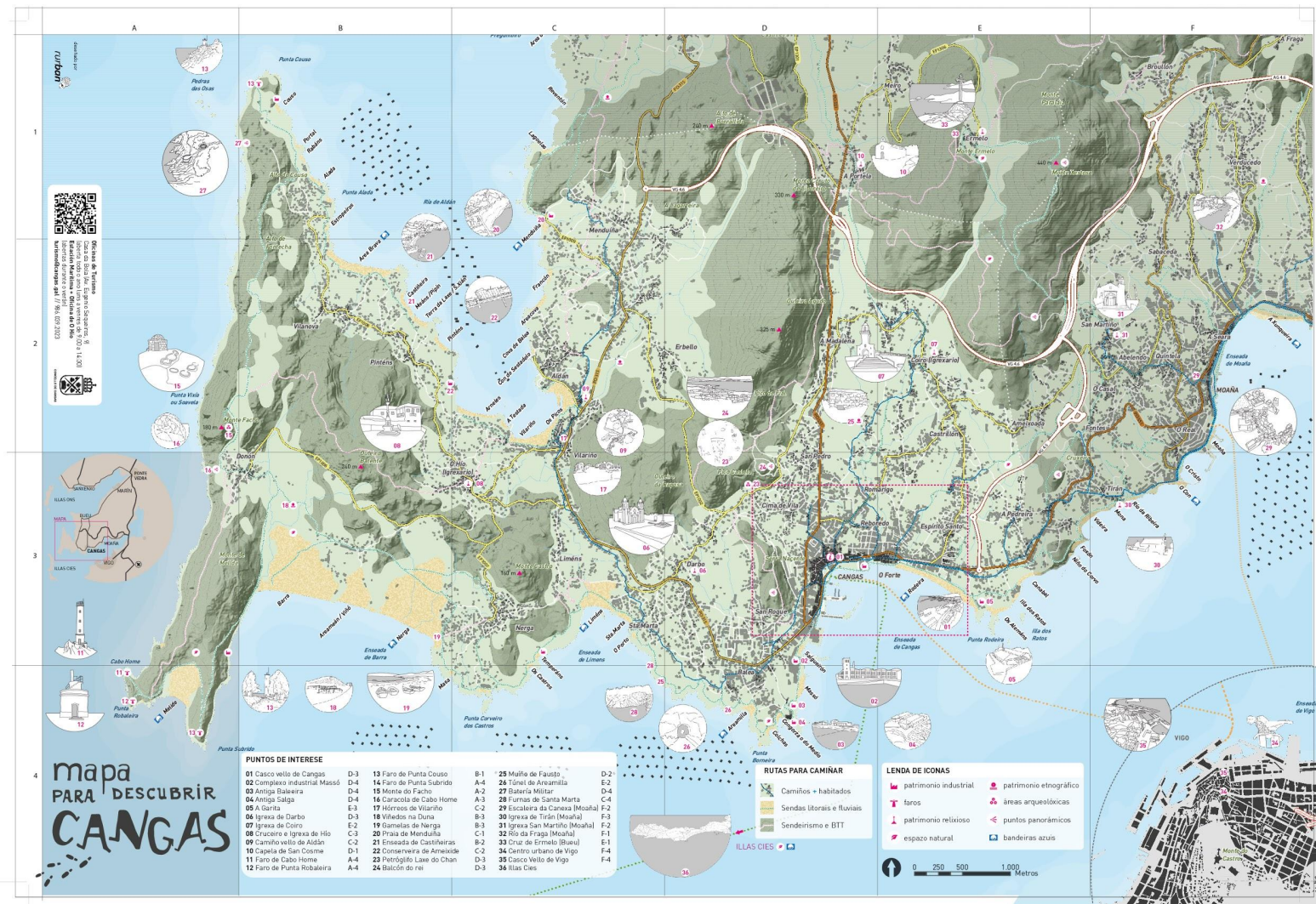
- 14 Complexo
- 15 Escultura
- 16 Praza
- 17 Praza
- 18 Praza
- 19 Eirad
- 20 Eirad
- 21 Pra
- 22 Na
- 23 C
- 24 C
- 25
- 26

Imaxe: Mapa turístico
Concello de Cangas
Elaborado por Rurban

DESCANSO!!!

Secuencia de aprendizaxe

Ler e interpretar mapas_ ser quen de decodificar a información do mapa a través da comprensión dos sistemas de representación. Ligar a abstracción coa realidade.

Representar e debuxar a realidade a través de mapas_ seleccionar bases cartográficas e engadir novas capas de información a partir da observación directa e da documentación.

Deseñar e crear mapas colectivos_ Traballar en torno a preguntas sobre os nosos espazos habitados e/ou aspectos da nosa realidade cotiá, investigando con outrxs empregando o mapa como ferramenta de comunicación e debate

CARTOGRAFÍA SOCIAL

A cartografía como
propuesta metodológica

Imaxe: Rurban

CARTOGRAFÍA SOCIAL

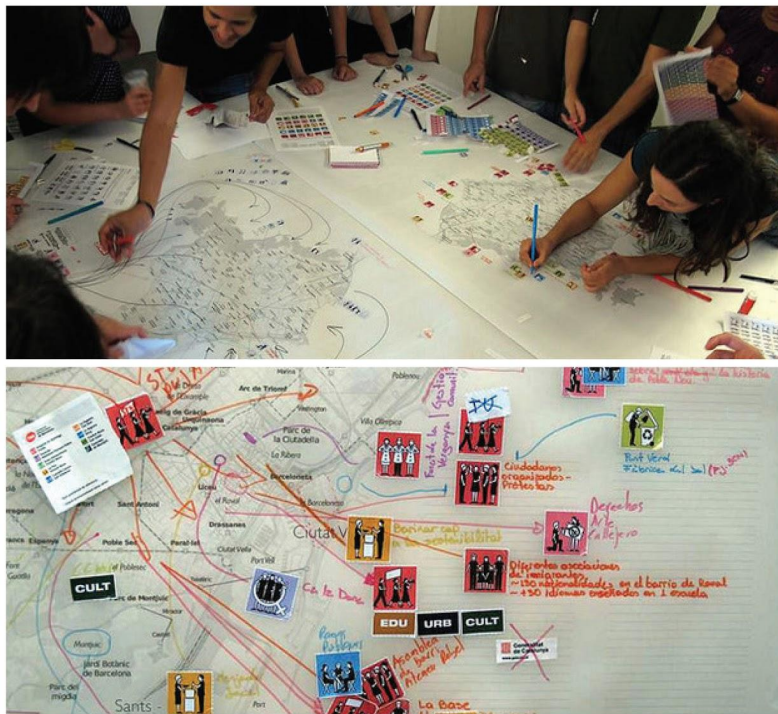
É un exercicio colectivo
de recoñecemento e interpretación do entorno
a través da construción de mapas.

É un enfoque de investigación, baseada nas propostas
metodolóxicas da investigación acción-participativa
(IAP).

Investigación descubrir e/ou visibilizar coñecemento

Acción tomar consciencia de cara a artellar
transformacións

Participación incorporar perspectivas e socializar o
coñecemento

Imaxe: Iconoclasistas

CARTOGRAFÍA SOCIAL

metodoloxía de investigación

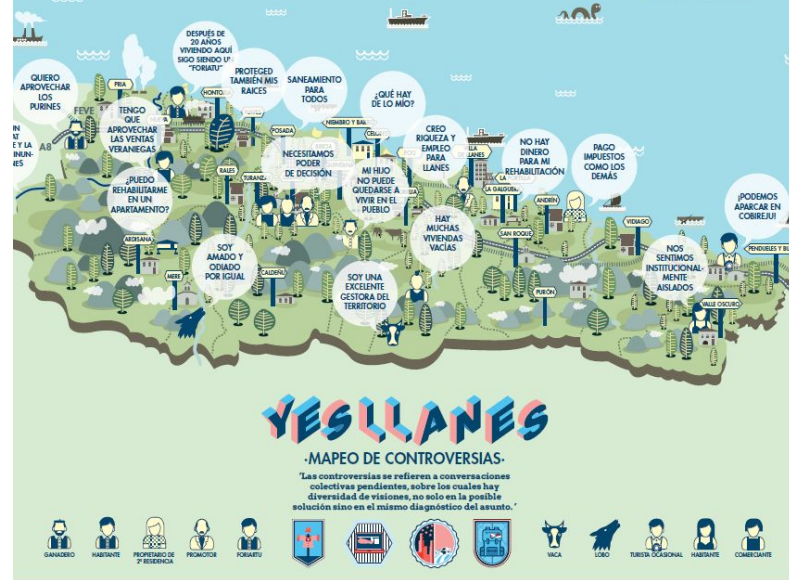
Obxectivo;

comprensión de problemáticas socio-espaciais e
discusión/plasmación de escenarios de futuro.

Entender o territorio como produto socialmente
construído. O mapa non é o territorio senón unha
construción subxectiva do mesmo, e ten moitas capas.

Construír un mapa é ao mesmo tempo un exercicio de
exploración e de descuberta. Moitas veces descubrimos
 cousas que non sabíamos.

O mapa como dispositivo de escoita e conversa
colectivo. O mapa é un espazo de comunicación entre
subxectividades.

<http://yesllanes.es/>

CARTOGRAFÍA SOCIAL_ metodoloxía pedagóxica

:: Traballo por proxecto

:: Traballo cooperativo

:: Relación escola - entorno social e construído

:: Construción de coñecemento contextualizado e
situado

John Dewey; aprendizaxe baseado en experiencia
Paulo Freire; pedagogía crítica orientada á
transformación

mapear o barbaña día 1

deriva + rexistro
posta en común

mapear o barbaña Día 2

- .- mapa collage
- .- posta en común

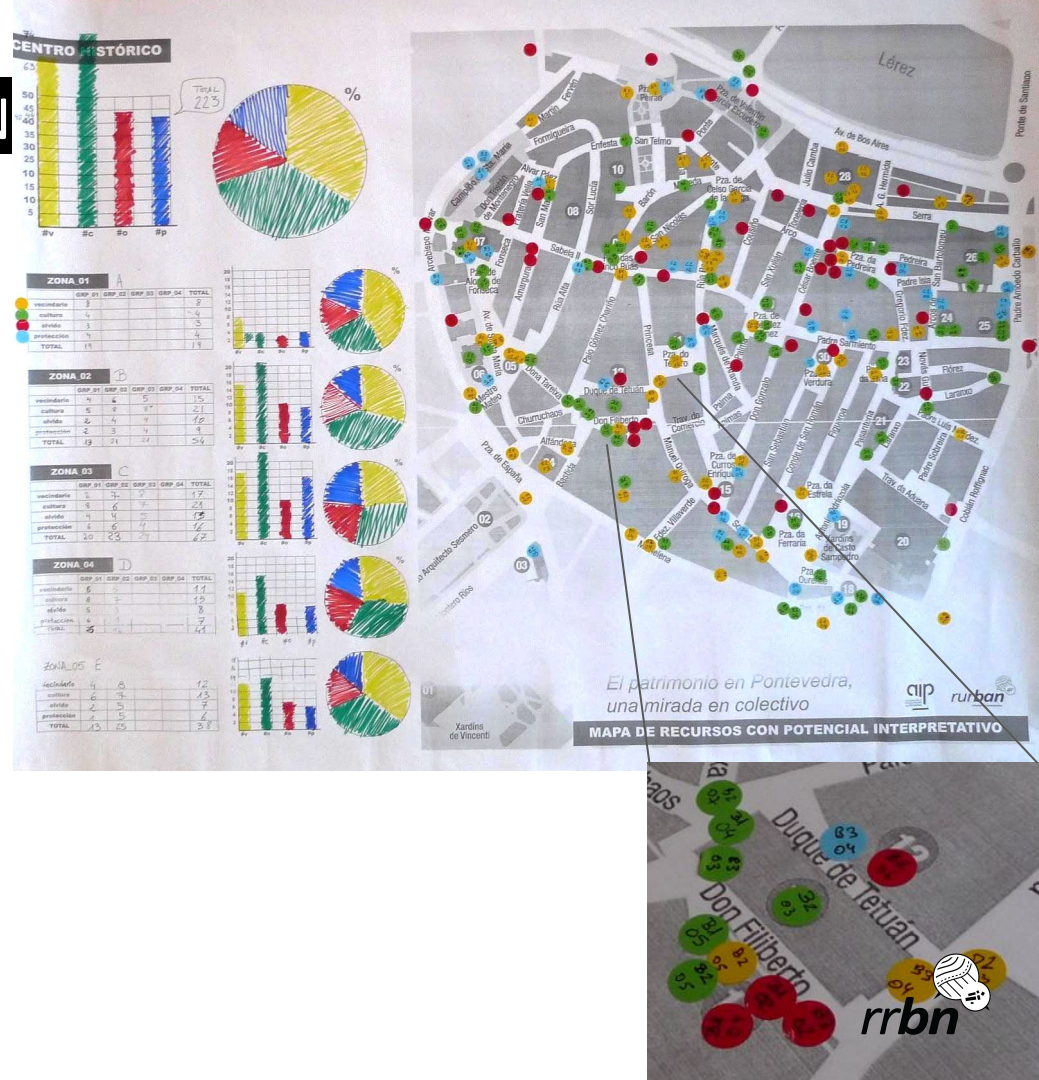

FORMATOS DE RECOLLIDA DE INFORMACIÓ

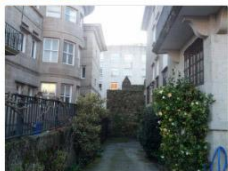

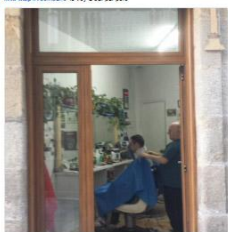
FORMATOS DE VISUALIZACIÓN _TRANSFERENCIA

Laura Méndez @lauramendez16 - 13 mar. 2016
#mapas #multimedia #pontevedra

Laura Méndez @lauramendez16 - 13 mar. 2016
#mapas #multimedia #pontevedra

Laura Méndez @lauramendez16 - 13 mar. 2016
#mapas #multimedia #pontevedra

Laura Méndez @lauramendez16 - 13 mar. 2016
#mapas #multimedia #pontevedra

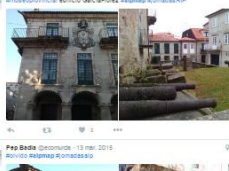

Laura Méndez @lauramendez16 - 13 mar. 2016
#mapas #multimedia #pontevedra

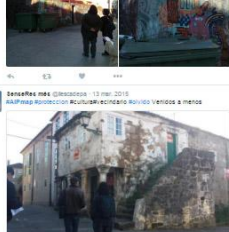

Laura Méndez @lauramendez16 - 13 mar. 2016
#mapas #multimedia #pontevedra

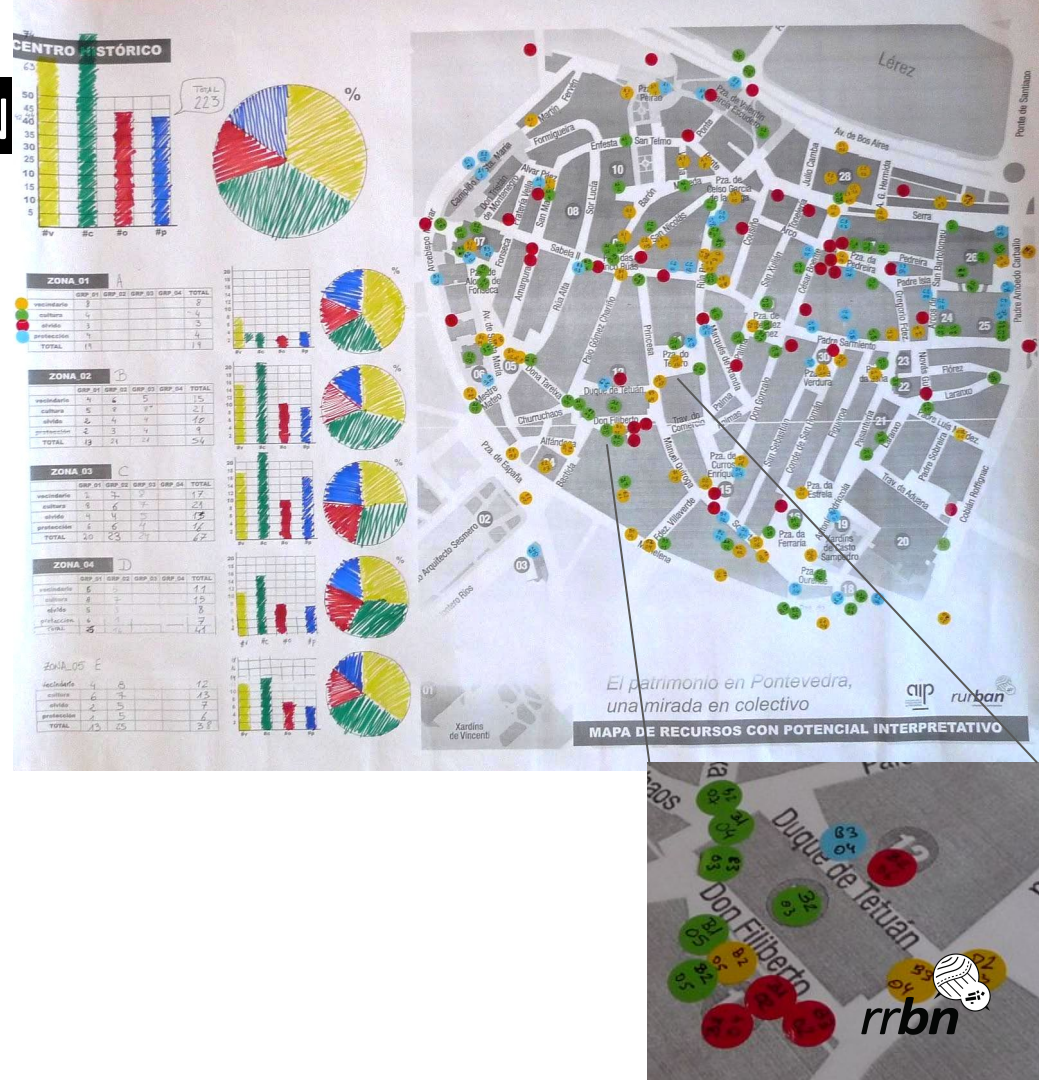
Pep Bado @pepbado - 13 mar. 2016
#mapas #multimedia #pontevedra

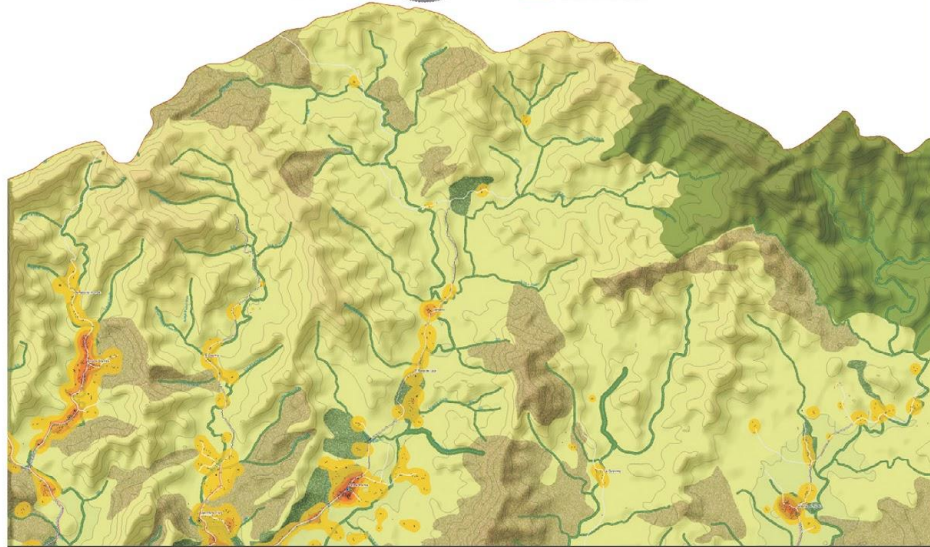
Pep Bado @pepbado - 13 mar. 2016
#mapas #multimedia #pontevedra

Pep Bado @pepbado - 13 mar. 2016
#mapas #multimedia #pontevedra

WP2
Work Package II

**ANÁLISIS TERRITORIAL Y
MAPEO DE CADENAS DE VALOR,
PROVINCIA DE EL SEIBO [R.D.]**

Octubre 2015 - Mayo 2016

INFORME FINAL

*Food Security: from University to Territory.
Strengthening the University Management for
Learning and Practice in the Field of Food Security*

experiencia 02

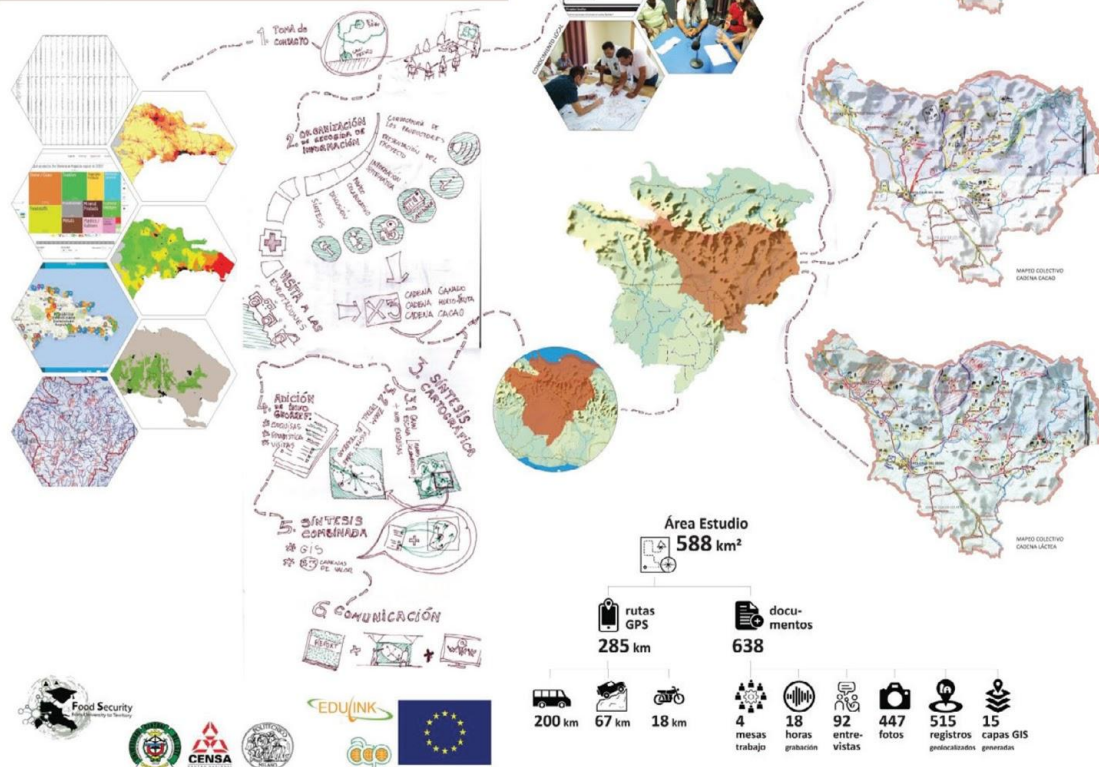
WP2

**Análise territorial e
mapeo de
cadeas de valor**

contacto
encuestas
mapeo colectivo
rutas
procesado
síntesis

MÉTODO

fruta-huerta
cacao
pasto
caña de azúcar
bosque

MAPA DE CADENAS DE VALOR

Legenda

viviendas nombre paraje

cultivo harto fruta
cultivo cacao
pasto
caña azúcar
bosque

rio
afluente
arroyo

carretera principal
camino estructural
camino secundario
puente

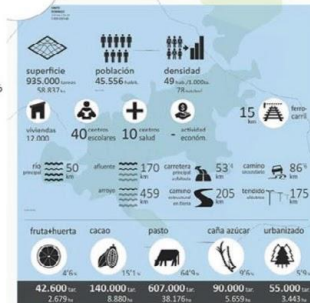
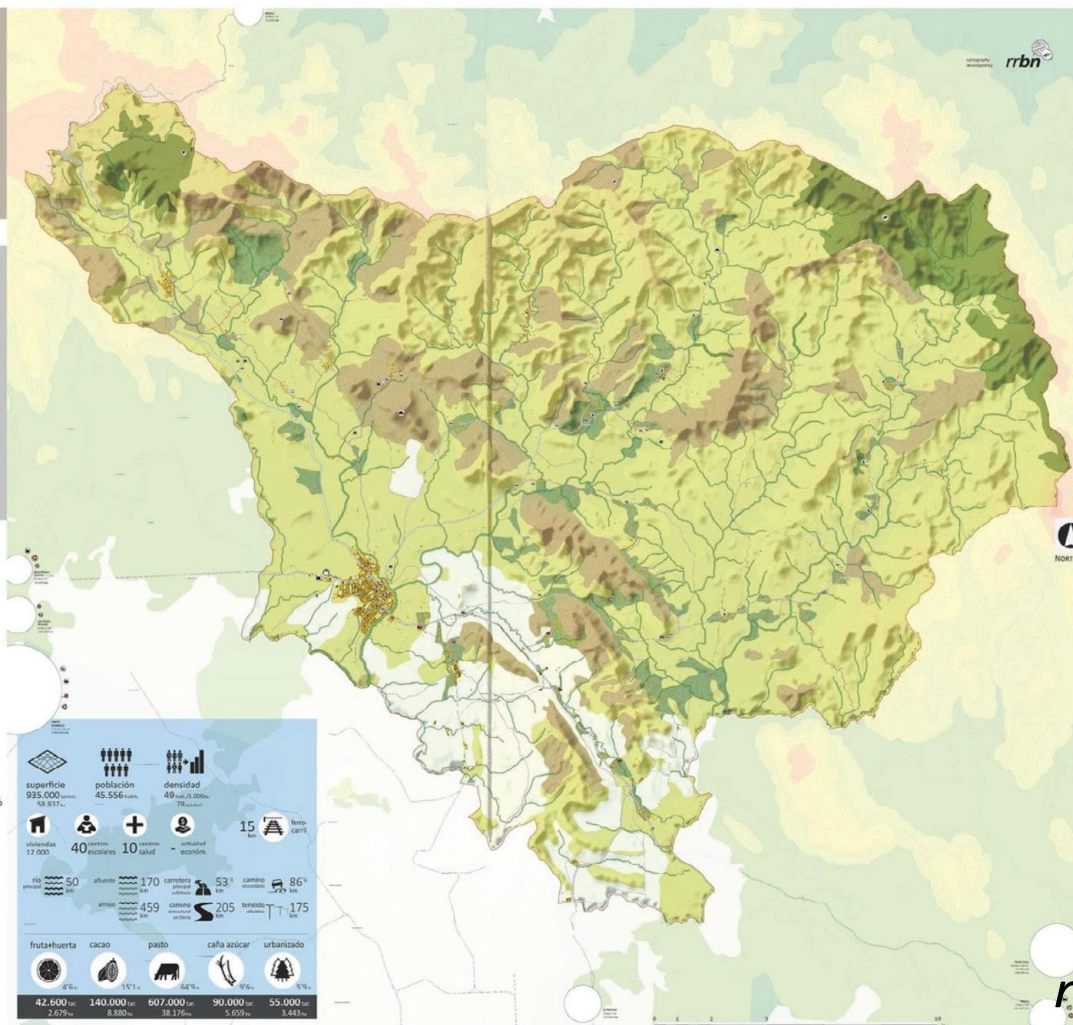
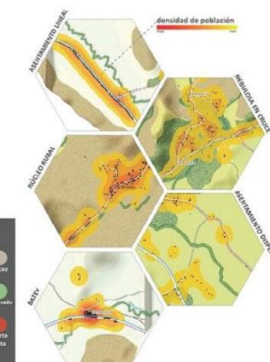
centro salud
centro educativo

ciudad distante
funciones respecto las cadenas de valor
color de la cadena

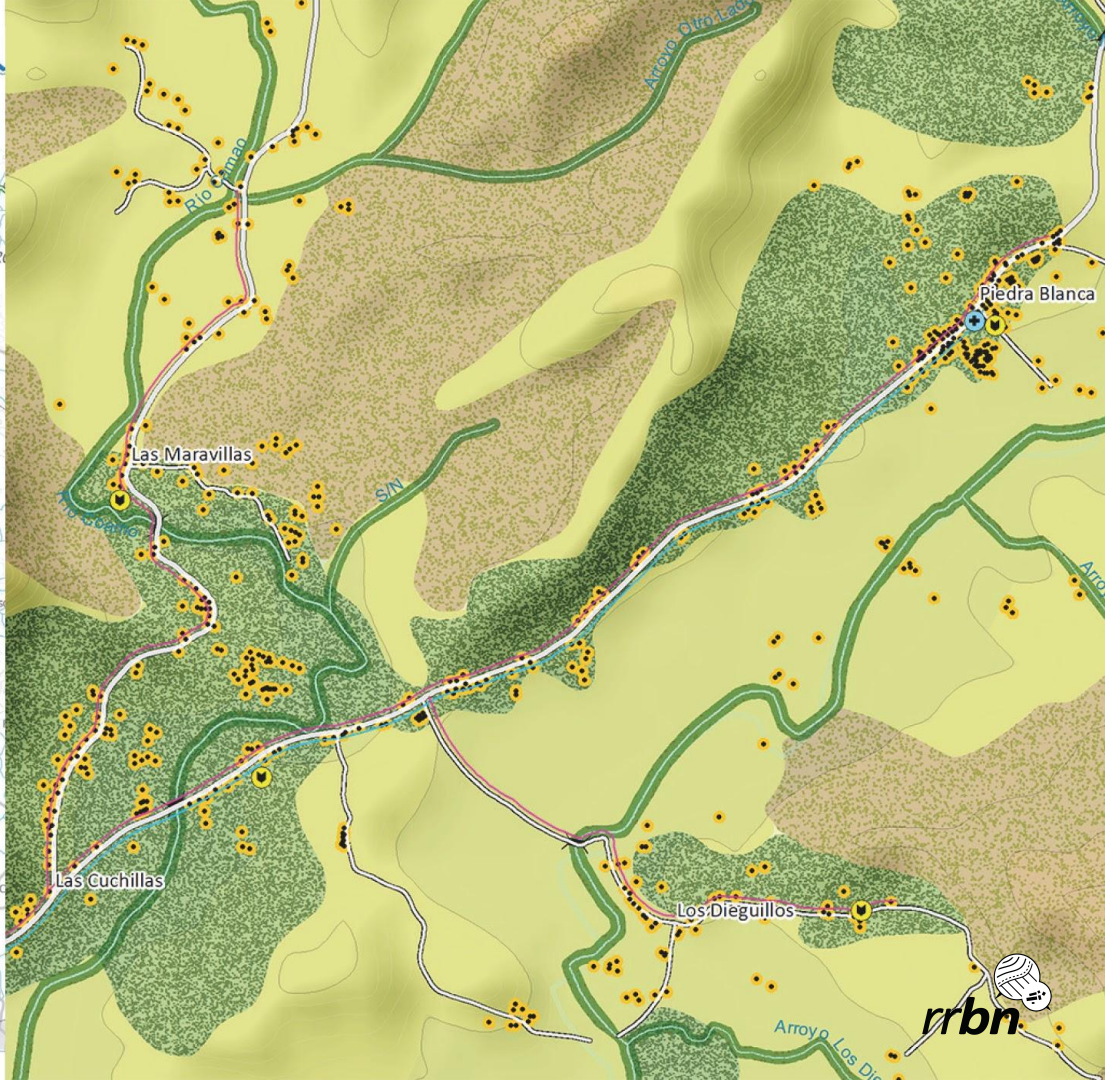
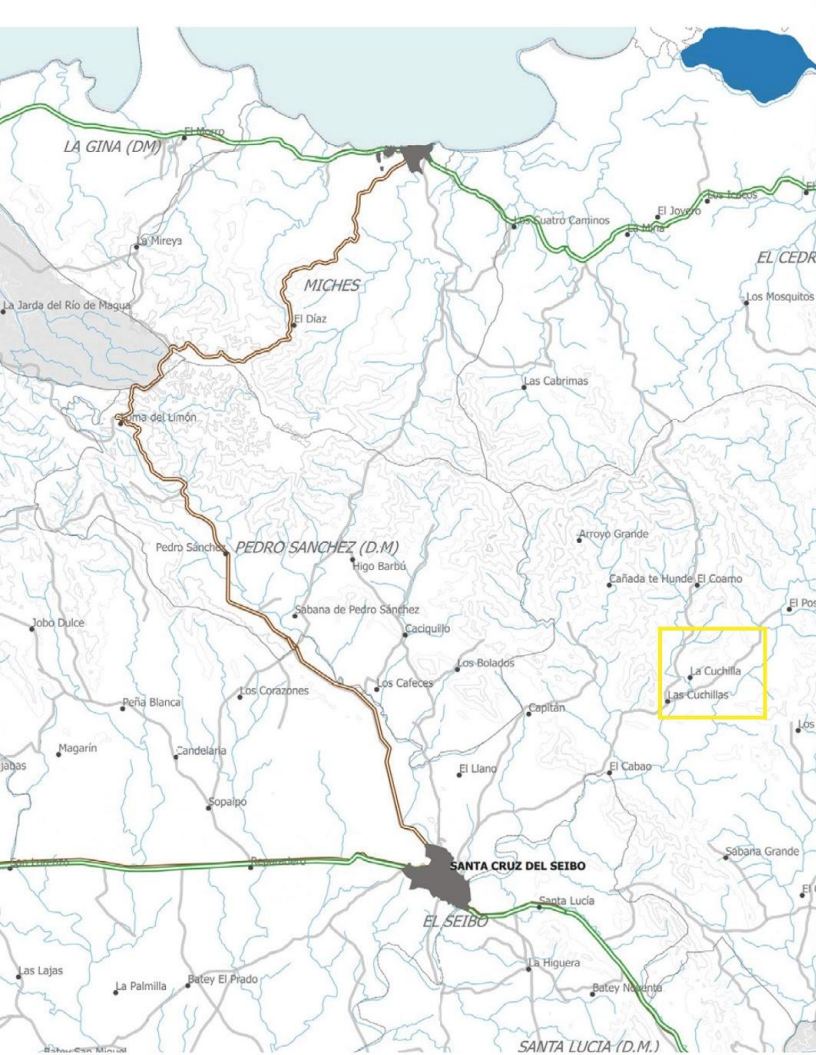
entidad konos
pequeña media grande
espacio natural
centro procesado
punto panorámico
explotación agrícola
pozo agua potable
granja
mercado
local asociación

otros iconos

escuela día Eva
logrut Fermín
centros acopio
secadero cacao
aligeramiento
bloque cacao nº3
zona franca
vertedero

Food Security
From University to Territory

Mapas y cadenas de valor de EL SEIBO

¿Para qué nos sirven los mapas?
¿Que historias nos pueden contar?

Acércate, entre todos podremos añadir más información al PRIMER GRAN MAPA COLECTIVO de El Seibo.

¡No faltes!

¿Qué hacemos?

- _Recogeremos información
- _Buscaremos errores
- _Propondremos
- _Descubriremos datos...

LUGAR
Parque Duarte
junto a la Iglesia de Santa Cruz de El Seibo

HORARIO
Visitas guiadas 9:00 a 17:00

Más info en la ADEI El Seybo

Logos: CENSA, EDUINK, European Union flag, and others.

Convite a deseñar
un mapa

¿Como diseñar un Mapa.....colectivo?

Título do mapa

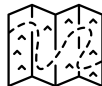
Obxectivos_que queremos contar?

Ámbito

Escala

A base cartográfica e símboloxía

A lenda dos elementos mapeados

A perspectiva _ o punto de vista

Quen participa?

Que roles ten cada quen?

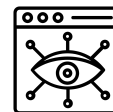
Obxectivos de investigación_
que queremos descubrir?

Obxectivos de aprendizaxe

Método(s) de
recollida e almacenamento de datos

Formato(s) de visualización
e transferencia

RECURSOS

<https://www.ign.es/web/resources/acercade/libDigPub/actividades-geografia-IGN.pdf>

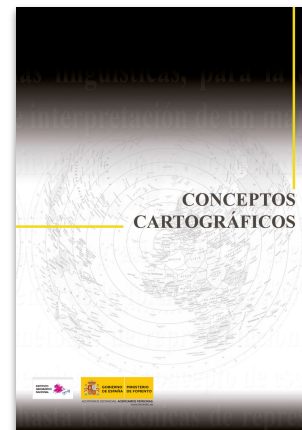
<http://www.juntadeandalucia.es/instituto deestadisticaycartografia/didactica/ciudad/MiCiudad.pdf>

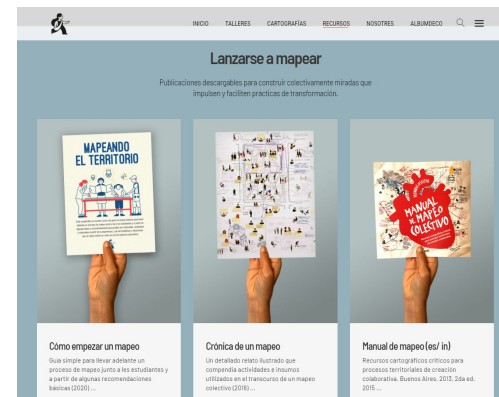
<http://laaventuradeaprender.intef.es/guias/como-hacer-un-mapeo-colectivo>

<https://www.ign.es/web/resources>

<https://www.ign.es/web/resources>

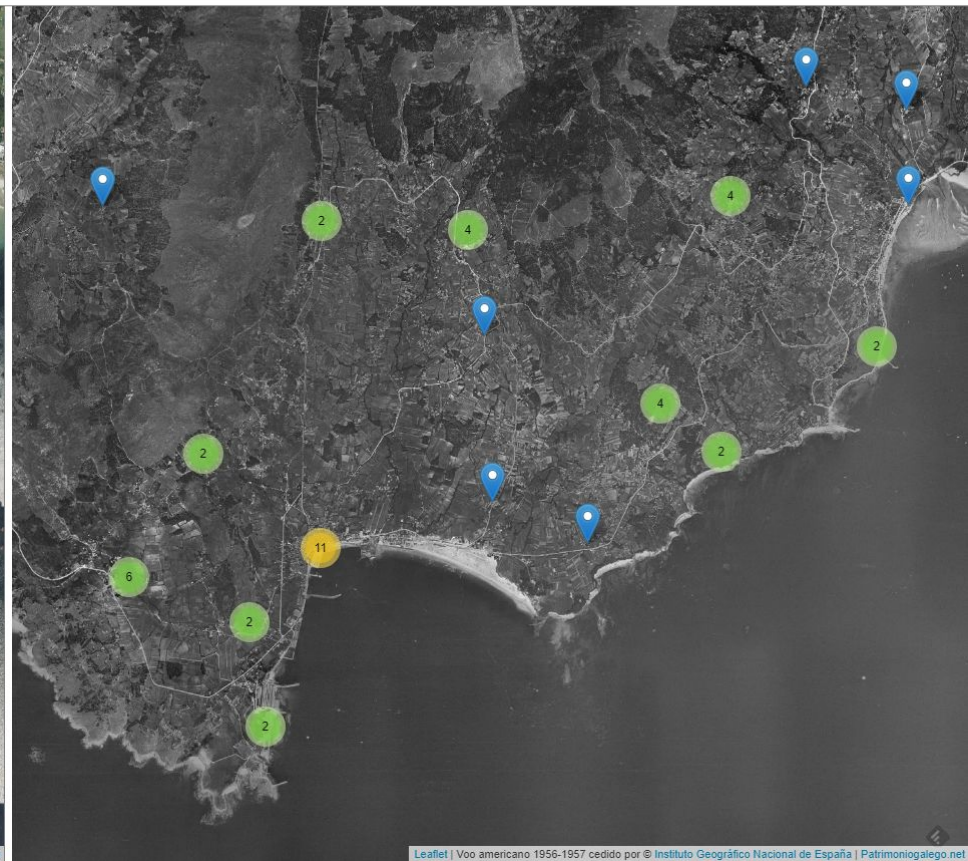

<https://iconoclasistas.net/recursos/>

PROXECTOS INSPIRADORES

CARTA HISTÒRICA DE BARCELONA

Què és la Carta Històrica de Barcelona?

500 m

[1/2]

La Carta Històrica de Barcelona es un document que narra la història de la ciutat a través de les cartografies que la descriuen. Des d'abans dels orígens de la seva fundació fins a l'actualitat.

150 a.C. 100 a.C. 10 a.C. 200 250 550 1000 1100 1200 1300 1400 1500 1550 1600 1650 1700 1750 1840 1859 1890 1903 1936 1956 1976 1992 2004

2010

A conversa ten lugar no interior do obradoiro de encuadernación na Rúa Travesía de San Pedro, ao carón da Rúa do Medio. Fala o dono do establecemento:

"Y subíamos a donde está el Apóstol Santiago ahora. Hacíamos las cometas, las hacíamos nosotros y las llevábamos a echar y... el hilo... no había los medios económicos que hay ahora y le ponías los canutillos de las bombas que antes llevaban hilo, pero ese estaba quemado, te rompía y tenemos ido a buscar las cometas a Sar... por las leiras que antes eran todo fincas, entiendes (risas)...sí sí sí!"

MAPA EMOCIONAL
SAN PEDRO

Autor/a: Fálame

▶ **Ver agora**

1069 historias

"O roubo da droja II. Camiño da vinganza"

"Cando ruxe o formigueiro 2.0"

"Un ninguén máis"

"Un ninguén más"

"Eva"

[Ver todas](#)

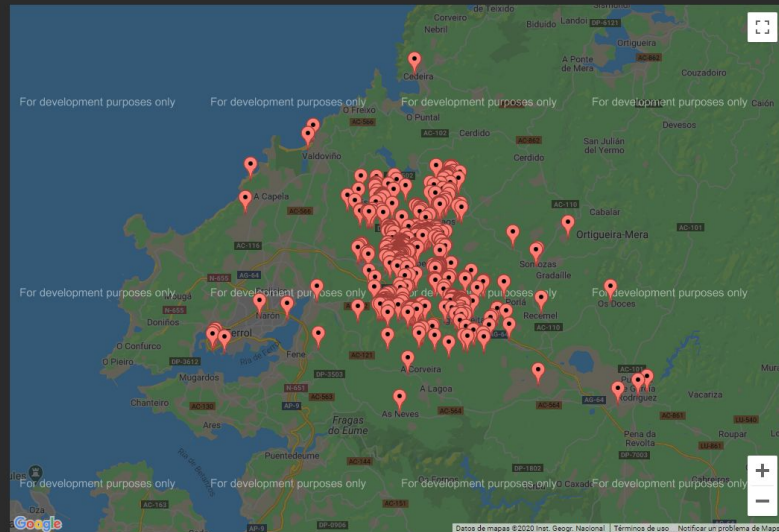
Buscar por:

Data Test

nas	Lugar

Buscar

buscar

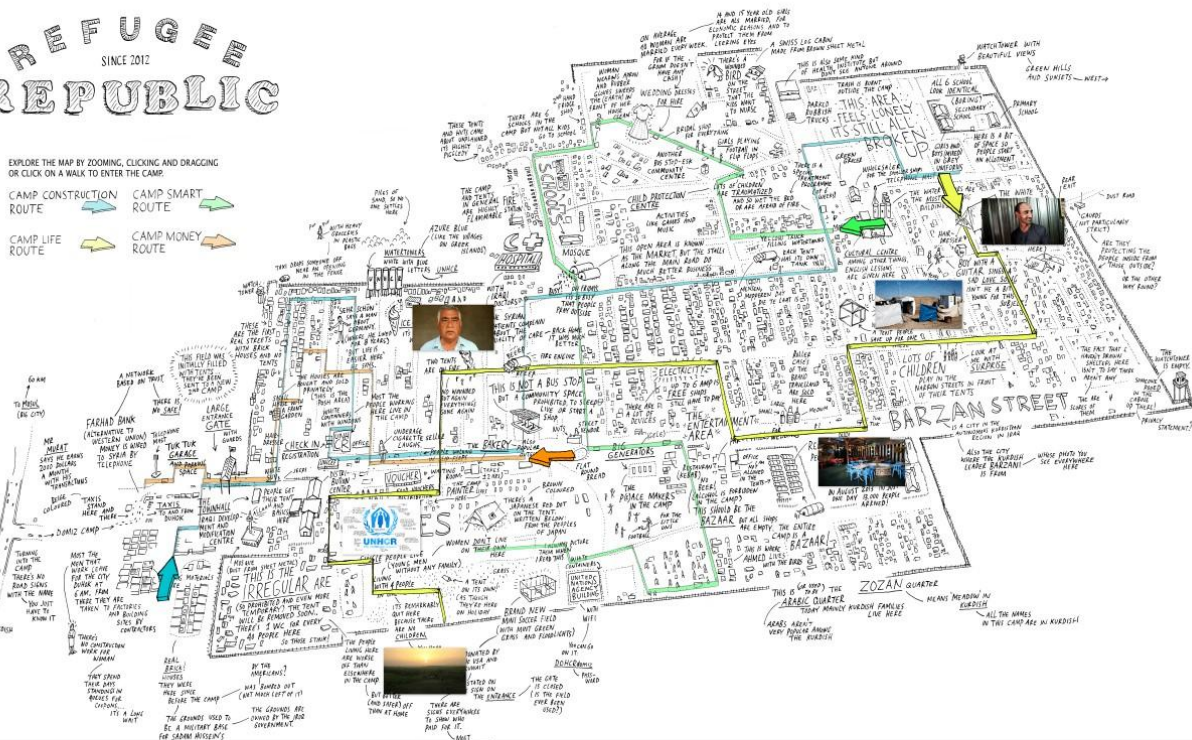

REFUGEE REPUBLIC

SINCE 2012

EXPLORE THE MAP BY ZOOMING, CLICKING AND DRAGGING
OR CLICK ON A WALK TO ENTER THE CAMP

CAMP CONSTRUCTION ROUTE
CAMP SMART ROUTE
CAMP LIFE ROUTE
CAMP MONEY ROUTE

CAMP LIFE ROUTE

'In Damascus I owned a teahouse where you could smoke hookahs.'

In March 80 couples got married in the camp, on the same day.

Shixmous buries the pieces of cut off skin in the ground.

'The refugee is depicted without arms or legs.'

Camp Facts

By Iraq is hosting 223,923 refugees from Syria, which is 0.6% of the Iraqi population. Domiz Refugee Camp was established in April 2012 to host Syrian Kurds. Currently 57,953 refugees are registered in Domiz Camp. The planned capacity for the camp was 38,135 and

<https://refugeerepublic.submarinechannel.com/>

Estudio Rurban

info@estudiorurban.com / maria@estudiorurban.com / martin@estudiorurban.com

